

ΕΛΠ. ΜΙΧΟΥ

ΛΕΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ
ΣΥΝΘΕΤΙΚΕΣ
ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΕ ΤΕΥΧΗ ΔΥΟ

ΤΕΥΧΟΣ Β΄

ΜΕ ΟΛΟΣΕΛΙΔΟΥΣ ΕΙΚΟΝΕΣ

*(Για τις μεσαίες τάξεις του εξάχρονου
Δημοτικού σχολείου)*



ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ "ΑΘΗΝΑ",
Α. Ι. ΡΑΛΛΗΣ & ΣΙΑ

ΑΘΗΝΑΙ — 1928

ΕΛΠ. ΜΙΧΟΥ
.....

27

ΛΕΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ
ΣΥΝΘΕΤΙΚΕΣ
ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΕ ΤΕΥΧΗ ΔΥΟ

ΤΕΥΧΟΣ Β'.

ΜΕ ΟΛΟΣΕΛΙΔΕΣ ΕΙΚΟΝΕΣ

*(Για τις μεσαίες τάξεις του εξάχρονου
Δημοτικού σχολείου)*



ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ "ΑΘΗΝΑΙ,
Α. Ι. ΡΑΛΛΗΣ & ΣΙΑ
ΑΘΗΝΑΙ — 1928

Το κάθε γνήσιο αντίτυπο φέρει την εξής σφραγίδα



ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Οι «Δεκτικές και Συνθετικές ασκήσεις», πού πρώτη φορά τώρα βγαίνουν στην Ελλάδα, έτοι επιστημονικά συστηματοποιημένες, πρακτικά διατυπωμένες, σε γλώσσα ζωντανή, με τρόπο έλκυστικό για μικρά παιδιά, με έλικό πλούσιο, παρμένο από τον κύκλο των παραστάσεων τους και χρησιμότητες για τις ένωμένες μάλιστα τάξεις στα όλιγοτάξια σχολεία, αποτελούνται από δύο τεύχη. Το Α' για τις κατώτερες τάξεις του δημοτικού σχολείου και το Β' για τις μεσαίες.

Το Β' αυτό τεύχος, γραμμένο κατά το θαυμάσιο σύστημα των Γάλλων παιδαγωγών κ. κ. Galandy, επιθεωρητοῦ Δημοτικῶν σχολείων και Balaignac, διευθυντοῦ λαϊκοῦ σχολείου, είναι ανάπτυξη τῶν ἴδιου κύκλου τῶν 72 μαθημάτων τοῦ Α' τεύχους σε μεγαλύτερο πλάτος, ανάλογον με τὴν ἀντιληπτικότητα και τις ἀνάγκες τῶν μαθητῶν τῶν μεσαίων τάξεων τοῦ ἐξάχρονου δημοτικῶν σχολείου. Περιέχουν έλικό πλούσιο κ' ἐνιαῖο στο ὄνολό του. Το κάθε μάθημα έχει τὴν ἴδια λογική διάρθρωση, με βάση τὴ σχετική εικόνα* και και τις ὁρισμένες λέξεις, πού αποτελούν τὸ σκε-

* Για λόγους ανεξάρτητους τῆς θελήσεώς μας περιορίσαμε τὸν ἀριθμὸ τῶν εικόνων τοῦ Β' τεύχους σε λίγες ὀλοεῖλιδες· ἂν μᾶς επέτρεπε ὁ γῶρος θὰ χρησιμοποιούσαμε και τις ἀντίστοιχες εικόνες τοῦ Α' τεύχους. Αυτό ὅμως μπορεῖ νὰ τὸ κάμη κι ὁ Δῆλος. Μπορεῖ ακόμα νὰ παρουσιάση στους μ. του κι αὐτοῦσια τὰ πράγματα.

λειτό ἐνός συνεχοῦς διηγήματος, διδακτικοῦ καὶ μορφωτικοῦ ἢ μιᾶς περιγραφῆς.

Πορεία διδασκαλίας—1. Γίνεται ἐπεξεργασία τῆς σχετικῆς εἰκόνας (ἢ τοῦ ἀντικειμένου) μὲ τις κατάλληλες ἐρωτήσεις τοῦ Διδασκάλου ἢ τῶν μαθητῶν. — Ὁ Δ. πρέπει ν' ἀποβλέπη πάντα στὸ ν' ἀναπτύσῃ τὴν παρατηρητικότητα καὶ τὴν αὐτενέργεια τῶν μ. του, δίνοντάς τους εὐκαιρίες νὰ προβαλῶν ἐρωτήσεις καὶ ἀτορίες.

2. Οἱ ἀπαντήσεις συγκεφαλαιώνονται σὲ διήγημα ἢ συνεχῆ περιγραφή.

3. Ξεχωρίζονται οἱ λέξεις, ποὺ σημειώνονται στὸ κάθε μάθημα καὶ γράφονται στὸν πίνακα.

4. Διδάσκειται ἡ ὀρθογραφία τῶν λέξεων αὐτῶν. Γίνεται κ' ἐφαρμογὴ τῶν ἕως τότε μαθημένων ὀρθογραφικῶν κανόνων, (ἐπίσης γίνεται λόγος καὶ γιὰ συνθετικά καὶ παράγωγα.....)

5. Ἀκολουθεῖ ἡ ἐφαρμογὴ στὸ κείμενο, πρῶτα προφορικὰ κ' ὕστερα γραφτά.

Οἱ λέξεις μπαίνουν στὴ κατάλληλὴ τους θέση, μὲ τὴν ἀρμοζουσα πτώση καὶ τὸν ἀνάλογο ἀριθμό. Ἡ γραφτὴ συμπλήρωση τῆς ἄσκησης στὶς ἠνωμένες τάξεις γίνεται στὸ σχολεῖο συνήθως, τὴν ὥρα τῶν σιωπηλῶν ἐργασιῶν.

6. Ἐξελέγχεται ἡ ἐργασία. Ὁ Δ. ὑπογραμμίζει μὲ ἐρυθρὸ τίς λανθασμένες λέξεις, χωρὶς καὶ νὰ διορθώῃ τὰ λάθη. Τὰ λάθη αὐτὰ ἐξετάζονται, διευκρινίζονται καὶ διορθώνονται μὲ συνεργασία Δ. καὶ Μ. καὶ ἡ Σύνθεση ξαναγράφεται διορθωμένη παρακάτω, στὸ ἴδιο τὸ τετράδιο.

7. Σὲ ἰδιαίτερη ὥρα καὶ μὲ ἀνάλογο τρόπο ἐργάζονται Δ. καὶ Μ. διὰ τὰ στοιχεῖα Β' καὶ Γ'—τὴ δεύτερη Σύν-

θεση, πὸν ἀπαιτεῖ ἀπὸ τὸ μαθητὴ μεγαλύτερη ἀντιενέργεια καὶ δημιουργικὴ ἐργασία.

Μὲ τὴν ἐλπίδα πὸς προσφέρουμε πολύτιμο βοήθημα στοὺς κ. Διδασκάλους καὶ τὶς κ. Διδασκάλισσες, τὰ ἑλληγνόπουλα καὶ τὶς ἑλληγοποῦλες, ἐδχαριστοῦμε ἀπὸ τῶρα ὄσους καὶ ὄσες θᾶχουν τὴν εὐγενῆ καλωσύνη γὰ μᾶς ποῦν εἰλικρινὰ τὶς γνῶμες τους γιὰ τὸ μικρὸ μας αὐτὸ—ὄσο μικρὸ μὰ τόσο πὸ πολύτιμο γιὰ μᾶς—ἔργο, γὰ τὸ ὑποστηρίξουν καὶ γὰ τὸ διαδώσουν σὲ πλαιῦτερο κύκλο, ὥστε γὰ πραγματοποιηθῆ ἡ ἐπιθυμία μας γὰ δώσωμε μιὰ ᾠθήση δυνατὴ σὸ παραμελημένο—δυστυχῶς μάθημα, τὸ τόσο ἀναγκαῖο καὶ ἀπαραίτητο, **Δευτικῶν καὶ Συνθεικῶν ἀσκήσεων** σὸ λαϊκὸ σχολεῖο, πὸν θὰ δώσουν ἀσφαλῆ βάση γιὰ τὶς ἐλεύθερες ἐκθέσεις — τὸ φωτεινὸ καταστάλαγμα τῆς γλωσσικῆς, πρὸ πάντων, διδασκαλίας.

Ἀθῆναι 15—1—28

Μὲ ἐκτίμηση

Ἐλ Μίχου

ΛΕΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΣΥΝΘΕΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ
ΤΕΥΧΟΣ Β'

Κεντρική ιδέα: 1. Ἡ οἰκογένεια.

ΛΕΞΕΙΣ ΓΙΑ ΜΕΛΕΤΗ—Ὄρθογραφία.

ἡ οἰκογένεια, ὁ πατέρας, ἡ μητέρα, ὁ γυιός,
ἡ κόρη, ὁ ἀδελφός, ἡ ἀδελφή.

Α'. ΑΣΚΗΣΕΙΣ γραφτὲς—συμπληρώσεις. ΟΡΙΣΜΟΙ.

Ὄνομάζω τὸν ἄνθρωπο ποὺ ἔχει
ἓνα ἢ περισσότερα παιδιά, καὶ τὴ γυ-
ναῖκα ποὺ ἔχει ἓνα ἢ περισσότερα παιδιά.—Ἐνα
παιδὶ εἶναι ὁ ἢ ἡ τοῦ πατέρα
καὶ τῆς μητέρας του· ἐπίσης εἶναι ὁ
ἢ ἡ τῶν ἄλλων παιδιῶν τοῦ ἴδιου
πατέρα καὶ τῆς ἴδιας μητέρας.

Ὁ πατέρας, ἡ μητέρα, οἱ ἀδελφοὶ καὶ οἱ
ἀδελφές σχηματίζουν μιὰ

Β'. ΑΣΚΗΣΕΙΣ γλωσσικὲς—λεκτικὲς. ΣΥΝΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

Γ'. ΑΣΚΗΣΕΙΣ συνθετικὲς—ἐπινοήσεις.

Μὲ τὸν μου, τὴν μου,
τοὺς μου καὶ τὶς μου κά-
νομε μιὰ Ἡ οἰκογένειά μας ἀπο-
τελεῖται ἀπὸ πρόσωπα.



2. Ἡ οἰκογένεια—Ἡ συγγένεια.

ὁ θεῖος, ἡ θεία, ὁ ἀνεψιός, ἡ ἀνεψιά, ὁ ἐξάδελφος,
ἡ ἐξαδέλφη, τὸ συγγενολόγι.

Α'.—

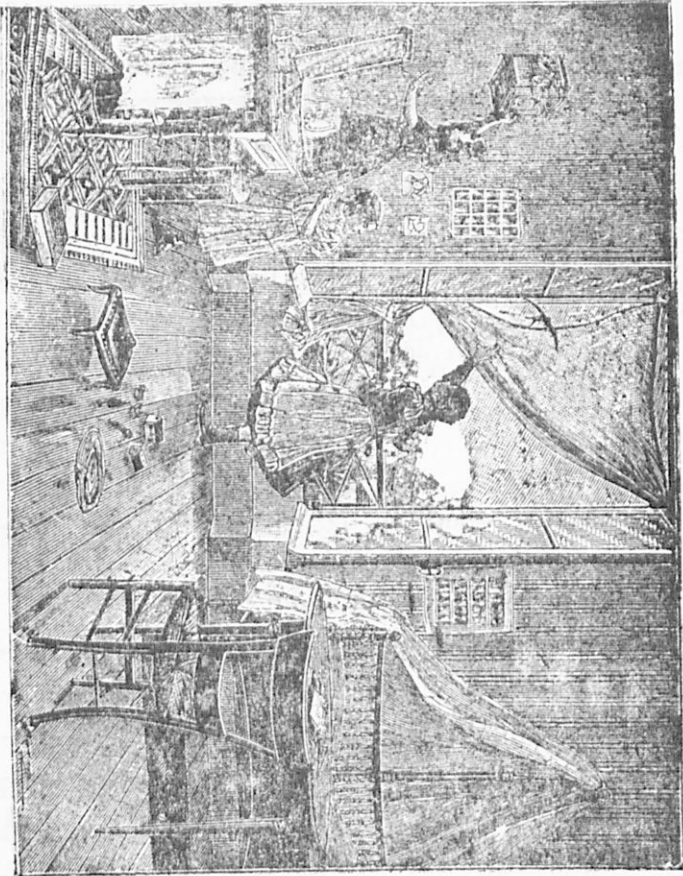
Ὅλοι οἱ συγγενεῖς τῆς ἴδιας οἰκογένειας
σχηματίζουν τὸ—Ὁ ἀδελφὸς τοῦ πα-
τέρα ἢ τῆς μητέρας εἶναι ὁ τῶν παι-
διῶν τους.—Ἡ ἀδελφή τοῦ πατέρα ἢ τῆς μη-
τέρας εἶναι ἡ—Ἐνα παιδί εἶναι ὁ .
. . . . ἢ ἡ τοῦ θείου του καὶ τῆς θείας
του, εἶναι ὁ ἢ ἡ τῶν παι-
διῶν τους.

Β'.—

Γ'.—

Ὁ μου καὶ ἡ μου εἶναι τὰ
παιδιά τοῦ μου καὶ τῆς μου.—
Εἶμαι ὁ τοῦ καὶ τῆς θείας μου,
καὶ ἡ ἀδελφή μου εἶναι ἡ τους.

στό δωμάτιο.



3. Ἡ κατοικία.

ἡ κατοικία, ἡ οἰκία, ἡ καλύβα, τὸ σπιτάκι,
τὸ καλυβάκι, τὸ μέγαρο.

Α'.—

Χτίριο ὅπου μένουν—ὅπου κατοικοῦν—εἶναι
μιὰ ἢ μιὰ— Ὅλα τὰ διαμε-
ρίσματά τους μαζὶ κάνουν μιὰ— Τὸ
. εἶναι μιὰ μικρὴ κατοικία, καὶ τὸ . . .
. . . εἶναι κατοικία σκεπασμένη μὲ ἄχυρα ἢ κα-
λάμια· ἐνῶ τὸ εἶναι κατοικία τῶν πλου-
σίων.

Β'.—

Γ'.—

[φυλακεῖο, τρώγλη, σκηνή, παράπηγμα, πα-
ράγκα, ὑπόγειο, ἔπαυλη]

Ποία διαφορὰ στὶς κατοικίες!

Στὰ πλάγια τῶν γραμμῶν τοῦ σιδηρόδρομου
φαίνονται τὰ Ἡ κατοικία τῶν χωρικῶν
εἶναι κάποτε ἀθλία Οἱ στρατιῶτες μεταχει-
ρίζονται καὶ Ὁ φτωχὸς μπαλωματῆς δου-
λεύει στὸ ξυλένιό του καὶ ὁ μανάβης περνᾷ
τὴ ζωὴ του σὲ μιὰ Ὁ ἐργάτης στὶς μεγα-
λουπόλεις ἀναγκάζεται πολλὰς φορὰς νὰ κατοικῇ
σὲ ἡμισκότεινο, ἐνῶ ὁ γεωργὸς χαίρεται τὴ
ζωὴ του στὴν ἀγροτικὴ του ἡλιόλουστη

4. Ἡ κατοικία—Μέρη καὶ ἐξαρτήματα.

ὁ τοῖχος (οἱ τοῖχοι), ἡ πρόσοψη, ἡ στέγη, ἡ θύρα
(ἢ πόρτα), τὸ παράθυρο, τὸ δωμάτιο.

Α'.—

Κάθε διαμέρισμα τοῦ σπιτιοῦ, καὶ μάλιστα
ἐκεῖ πού κοιμῶνται, εἶναι ἓνα—Τὸ
ἄνοιγμα γιὰ τὴν εἴσοδο καὶ τὴν ἔξοδο εἶναι
ἢ (.) καὶ τὸ ἄνοιγμα ἀπόπου μπαίνει
τὸ φῶς εἶναι τὸ—Τὸ πάνω μέρος τοῦ
σπιτιοῦ, πού τὸ σκεπάζει καὶ τὸ προφυλάγει,
εἶναι ἢ

Ἐνα γύρω ἀπὸ τὸ σπίτι εἶναι χτισμένοι οἱ
.

—Ἡ πλευρὰ πού ἔχει τὴν ἐξώπορτα εἶναι ἢ
. τοῦ σπιτιοῦ.

Β'.—

Γ'.—

Οἱ τοῦ σπιτιοῦ μας εἶναι ἀπὸ πλίνθους
καὶ ἢ κατασκευασμένη μὲ κεραμίδια.—
Ἡ ἀνατολική ἔχει μιὰ μεγάλη
γιὰ εἴσοδο καὶ πολλὰ μὲ τζάμια καὶ
παραθυρόφυλλα (γρίλιες).

—Ἡ κατοικία μας ἀποτελεῖται ἀπὸ

5. Ὁ φωτισμός.

ὁ ἀέρας, τὸ φανάρι, τὸ γυαλί, τὸ λυχνάρι—ἢ λάμπα, ἢ λαμπάδα, τὸ κερί, τὸ σπερματοέτε, φωτίζω.

Α'.—

Κάθε τι ποὺ διώχνει-ποὺ διαλύει-τὸ σκότος: εἶναι **μέσο φωτιστικὸ**.— Συσκευὴ φωτιστικὴ μὲ λάδι ἢ μὲ πετρέλαιο λέγεται ἢ— Λίπος ἢ ἄλειμμα χυμένο σὲ φυτίλι λέγεται— Ἔτσι γίνεται καὶ τὸ καὶ ἡ— Τὸ προφυλάγει τὴ φλόγα τῆς λάμπας ἀπὸ τὸν, — Ὅταν ὁ ἀέρας εἶναι δυνατὸς μεταχειριζόμεσθε τὸ

Β'.—

Γ'.—

Ἄλλοτε φωτίζονταν μὲ δ. . . . , κ. . . . καὶ λ. . . . μὲ λ. . . . ἢ μὲ λ. . . . — Σήμερα φωτίζονται μὲ π. καὶ φωταέριον ἢ ἠλεκτρικὸ φῶς.— Τὸ φ. καίει στὴν ἄκρεια ἐνὸς σωληναριοῦ, καὶ τὸ μέσα σὲ γλόμπο κλειστό.

6. Ἡ ζεστασιὰ—Τὸ κάψιμο.

τὸ ξύλο, τὰ πυρεῖα (τὰ σπέρτα), ἡ φωτιά, ἡ ἐστία
(τὸ τζάκι), ὁ καπνός, τὸ δαυλί, ἡ ἀνθρακιά.

Α'.—

Κάθε πρᾶγμα πὺ καίεται βγάζει
Τὸ μέρος τοῦ σπιτιοῦ ὅπου ἀνάβουν φωτιά εἶ-
ναι ἡ (. . . .).— Οἱ ρίζες, ὁ κορμὸς καὶ
τὰ κλαδιὰ τῶν δέντρων ἀποτελοῦνται ἀπὸ . . .
. . . — Τὸ μισοκαμμένο ξύλο λέγεται
Ὅταν τὸ ξύλο μεταβληθῆ σὲ κάρβουνα ἀναμ-
μένα γίνεται

Ευλαράκια μὲ θειάφι στὴ μιὰ ἄκρια, πὺ
χρησιμεύουν γιὰ ν' ἀνάβωμε φωτιά, εἶναι . . .
. . . (. . . .).

Ἐκεῖνο πὺ βγαίνει ἀπὸ πρᾶγμα πὺ καί-
εται καὶ ξαπλώνει στὸν ἀέρα, εἶναι

Β'.—

Γ'.—

Μέσα στὸ φουρνέλο τῆς καίει σχε-
δὸν χωρὶς ὠραία ἀπὸ βα-
λανιδιάς.— Ὑστερα θὰ τραβήξωμε τὰ
μὲ τὴ τσιμπίδα καὶ θ' ἀπομείνη σωρὸς
ἀναμμένης, ὅπου θὰ ψήσωμε, πάνω στὴ σάρα,
τὸ κρέας γιὰ τὸ τραπέζι.

7. Τὰ ἐνδύματα—Τὸ ντύσιμο.

ὁ ράφτης, ἡ ράφτρα, τὸ φόρεμα, ντύνομαι (νὰ ντυθῶ), ράβω, μπαλώνω, ξυλώνω.

Α'.—

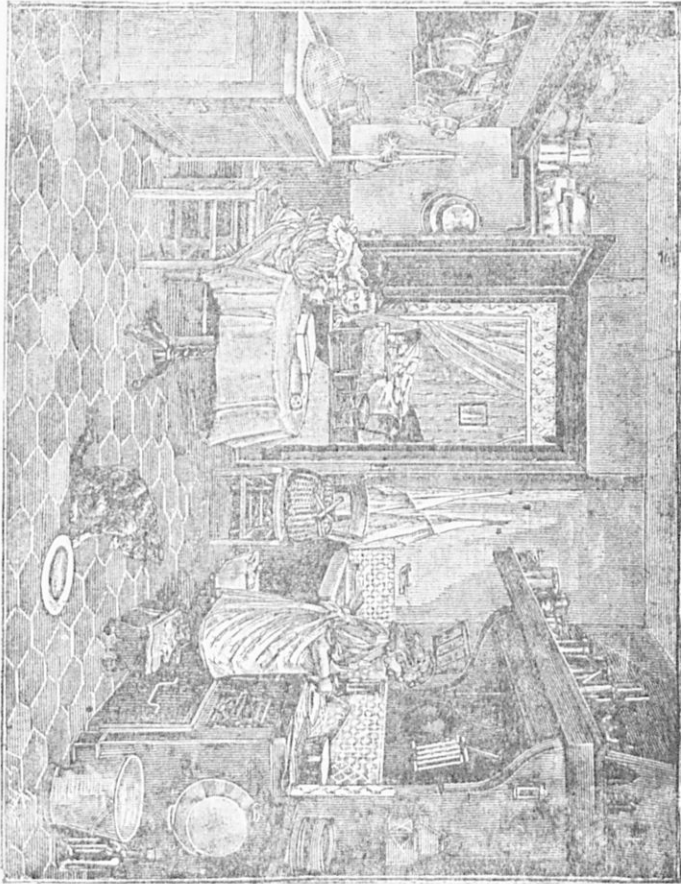
Κάθε τι πὸν χρησιμεύει γιὰ νὰ εἶναι— Ἐκεῖνος πὸν κόβει καὶ ράβει ἀντρικὰ φορέματα εἶναι, καὶ ἡ γυναῖκα πὸν ράβει γυναικεῖα εἶναι — Ὅταν πλησιάζω κ' ἐνώνω δυὸ κομμάτια ὕφασμα μὲ βελόνα καὶ κλωστή: ὅταν χαλνῶ τὸ ράψιμο: καὶ ὅταν διορθώνω ἓνα φόρεμα μὲ κομματάκια ὕφασμα:

Β'.—

Γ'.—

Γιὰ νὰ ρ., νὰ ξ. καὶ νὰ μ. τὰ τῶν ἀντρῶν καὶ τῶν γυναικῶν οἱ καὶ οἱ μεταχειρίζονται ψαλίδι, κλωστή, βελόνα καὶ δαχτυλήθρα. Μεταχειρίζονται ἀκόμη καὶ μηχανὴ τοῦ ρ.

στό Μοναχέιο.



8. Ἡ τροφή—Τὰ τρόφιμα.

τρέφομαι, τρώγω, πίνω, ἢ πείνα, ἢ δίψα,
ἢ τροφή, τὸ ποτό.

Α'—

Ὅταν παίρνω στερεὴ τροφή:
καὶ ὅταν ρουφῶ ρευστὴ τροφή καὶ ποτά: . .
. . .—Ὅταν τρώγω καὶ πίνω ταχτικά: . . .
. . . καλά.

Ὀνομάζω κάθε τι πὸν τρέφει
καὶ κάθε ὑγρὸ πὸν πίνεται. Ἡ
μὲ ὀδηγεῖ πότε πρέπει νὰ φάγω, καὶ ἡ
πότε πρέπει νὰ πίνω.

Β'—

Γ'—

Παιδιά, δίνετε νὰ φ. . . . ὅσοι ἔχουν . . .
. . ., δίνετε νὰ π. . . . ὅσοι ἔχουν, γιατί
οἱ καὶ τὰ εἶναι ἀπαραίτητα γιὰ νὰ
τ. . . .— νὰ κρατιούμαστε στὴ ζωὴ.

9. Τὸ σχολεῖο.

ὁ διευθυν ἤς, ἢ διευθύντρια, ὁ δάσκαλος,
ἢ δασκάλισσα, ὁ μαθητής, ἢ μαθήτρια,
τὰ γράμματα, ἢ μελέτη, ἢ μόρφωση,
ὁ μορφωμένος.

Α'.—

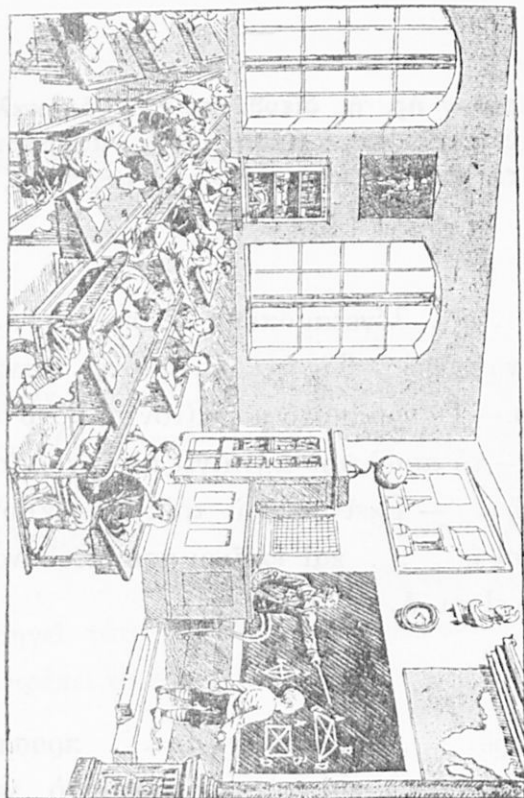
Μ. . . . λέγεται ὅποιος ξέροι γ. . . . κ' ἔχει
καλὴ ἀνατροφή.—Τῆ μ. . . . παίρνει κανεὶς στὸ
σχολεῖο.—Τὰ γράμματα μαθαίνονται μόνο μὲ κόπο
καὶ . . . —τὸ παιδὶ ποὺ πηγαίνει στὸ σχολεῖο λέγε-
ται . . . ἢ . . . —Ἐκεῖνοι ποὺ τοὺς διδάσκουν εἶναι
ὁ . . . καὶ ἡ . . . καὶ ἐκεῖνοι ποὺ διευθύνουν τὸ
σχολεῖο εἶναι ὁ . . . ἢ ἡ

Β'.—

Γ'.—

Μικρὲ . . . , χαριτωμένη . . . , προσπαθεῖτε
νὰ μ. . . . καὶ νὰ κρατᾶτε στὸ νοῦ σας
ὅσα σᾶς δ. . . . ὁ . . . καὶ ἡ
Δουλεύεται ὅσο σᾶς εἶναι δυνατὸν πιὸ καλά, γιὰ
νὰ μ. . . . , καὶ πηγαίνετε στὸ πάντοτε
μὲ εὐχαρίστηση.

Μεγάλη Αίθουσα



10. Τὸ σχολεῖο—χαρτί καὶ γράψιμο.

—

ἡ πέννα, τὸ πεννόξυλο, τὸ μολύβι, ἡ μελάνη, ἡ γράφη, γράφω, τὸ χαρτί, τὸ κουρέλι, ἡ μᾶζα

Α'.—

Γ. . . . , ὅταν χαράζω γράμματα—*χαρακτῆρες*.

Η. . . . εἶναι ἡ τέχνη καὶ ὁ τρόπος τοῦ νὰ γράφη κανεὶς.—Τὸ χρωματισμένο ὑγρὸ ποὺ μεταχειρίζομαι γιὰ νὰ γράφω εἶναι ἡ. . . . —Κ'ἐκεῖνο ποὺ βρουτῶ μέσα στὴ μελάνη εἶναι ἡ. . . . Τὴν πέννα τὴ στερεώνω στὸ. Ὅταν θέλω νὰ γράφω ἢ νὰ *ιχνογραφῶ* χωρὶς μελάνη, μεταχειρίζομαι τὸ.

Κομμάτι πανὶ παλαιὸ εἶναι.—Τὸ. γίνεται ἀπὸ τὴ μαλακιά μ. τῶν κουρελιῶν, ὅταν τὴ χύσωμε σὲ λεπτὰ φύλλα καὶ τὰ ξηράνωμε.

Β'.—

Γ'.—

Πάνω στὰ ὠραῖα ἄσπρα φ. . . . τοῦ τετραδίου σας θὰ τὸ λίγο αὐτὸ γράψιμο. Ἄν θέλετε νὰ ἔχετε καλὸν χ., μάθετε νὰ κρατᾶτε καλὰ τὴν., τὸ. . . . καὶ τὸ. . . . σας. Προσπαθεῖτε ἀκόμα νὰ μιμηθῆτε καλὰ τὸ σχέδιο, καὶ πρῶτ' ἀπ' ὅλα ὄχι μουντζοῦρες καὶ μ.

11. Τὸ σχολεῖο.—Βιβλίον καὶ ἀνάγνωσις.

τὸ βιβλίον, ἡ ἐφημερίδα, ὁ τυπογράφος, τὸ τυπογραφεῖον, ὁ λιθογράφος, τὸ λιθογραφεῖον, ὁ βιβλιοπώλης, τὸ βιβλιοπωλεῖον, ἡ βιβλιοθήκη, μελετῶ.

Α'.—

Ὅταν ἐνωθοῦν πολλὰ φύλλα χωριστὰ τυπογραφημένα ἢ χειρόγραφα, σχηματίζουν ἓνα
. . .— Διαβάζω καὶ καταλαβαίνω ὅτι εἶναι γραμμένο στὸ βιβλίον θὰ πῆ : — Στὴν
. . . γράφου τὰ νέα τῆς ἡμέρας.

Τὰ βιβλία καὶ οἱ ἐφημερίδες τυπώνονται ἀπὸ τὸν ἢ τὸν στὸ
. . . ἢ— Ὅποιος πωλεῖ βιβλία λέγεται , καὶ τὸ κατάστημά του,
.— Φυλάγουν τὰ βιβλία στὴ

Β'.—

Γ'.—

Τὸ ὥραϊον ἀπὸ τὸ ὁποῖον θὰ μάθῃ νὰ ὁ , καὶ τὰ βιβλία ποὺ στολίζουν τὴ τοῦ πατέρα του, ἀγοράσθησαν ἀπὸ τὸν , ἦλθαν ἀπὸ τὸ κατάστημα τοῦ , ποὺ τυπώνει ἐπίσης καὶ τὴν καθημερινήν καὶ τὸ ἐβδομαδιαῖον περιοδικόν.

1 Τὸ σχολεῖο—Τί πρέπει νὰ εἶναι ὁ μαθητής.

καθαρός, ταχτικός, προσεχτικός, ὑπάκουος (εὐπει-
θής), ἀκριβής, ἐπιμελής, εὐγενής.

Α'.— Ὁ εἶναι τέλειος μαθητής : Ἀγαπᾶ νὰ
διαβάξη - νὰ μελετᾶ - εἶναι ἐ — Δὲ λείπει
ποτὲ ἀπὸ τὸ σχολεῖο· εἶναι — Φτάνει
μὲ τὴν ὥρα του πάντοτε στὸ σχολεῖο· εἶναι . .
. . . — Κάνει μὲ εὐχαρίστηση ὅ,τι τοῦ προστάξουν
εἶναι (. . . .).

Δείχνει κάθε φορὰ προθυμία καὶ καλὴ ἀ-
νατροφή· εἶναι ε

Τὸ παιδί πὺν παρακολουθεῖ τὰ μαθήματά
του εἶναι π κ' ἐκεῖνο πὺν καθαρίζεται
ταχτικά εἶναι

Β'.—

Γ'.—

Ὁ Ἰ εἶναι ἀ καὶ τ, γιατί
δὲν ἀπουσιάζει ποτὲ ἀπὸ τὸ σχολεῖο—. Εἶναι . .
. . . στὴν παράδοση τοῦ δασκάλου του, ἐ στὰ
μαθήματά του, ε σὲ ὅλους καὶ κ, ὅπως
πρέπει νὰ εἶναι κάθε μαθητής πὺν θέλει νὰ προο-
δεύη καὶ νὰ τὸν ἀγαποῦν ὅλοι.

13. Τὸ σχολεῖο—Τί δὲν πρέπει νὰ εἶναι ὁ μαθητής.

ἀπρόσεχτος, παρήκοος, ἀφηρημένος, ἀνέμελος,
ὀκνηρός, ἀμελής, ἀγενής.

Α'.—

Μαθητής πού δὲ θέλει νὰ κοπιάζῃ θὰ εἶναι ὁ , κ' ἐκεῖνος πού θὰ ἐργάζεται χωρὶς ὄρεξη θὰ εἶναι ὁ — Ἐὰν παραμελήσῃ νὰ φέρεται μὲ εὐγένεια θὰ φανῇ , κιὰν δὲν παρακαλουθήσῃ προσεχτικὰ τὰ μαθήματά του θὰ εἶναι καὶ π — Καὶ τέλος, ἂν δὲ νοιάζεται τῇ δουλειᾷ του κι ἀπαντᾷ χωρὶς νὰ σκέπτεται καλά, θὰ καταντήσῃ καὶ

Β'.—

Γ'.—

Παιδιά! μὴν εἴμαστε ὁ ὅλος ὁ κόσμος δουλεύει.— Μὴν εἴμαστε ὁ γιὰ μᾶς κοπιάζει ὁ Δάσκαλος.— Μὴν εἴμαστε ἢ εὐγένεια κάνει τὸν ἄνθρωπο ἀγαπητό.— Μὴν εἴμαστε ἢ ἀνεμελιά εἶναι ἀρχὴ τῆς ὀκνηρίας.

Μὴν εἴμαστε ἢ ἀφηρημάδα ὀδηγεῖ σὲ ἀνοησίες.— Μὴν εἴμαστε χωρὶς τὴν ἐπιμέλεια δὲν θὰ κάνωμε ποτὲ προκοπή.— Καὶ τὸ κυριώτερο ἀπόλα μὴν εἴμαστε ἢ ὑπακοὴ εἶναι τὸ πρῶτο χρέος κάθε καλοῦ μαθητοῦ.



ἡ ἐξοχή.

14. Τὸ χωριὸν—Ἡ ἐξοχή.

Α'.—

ἡ ἐξοχή, τὸ χωριό, τὸ χωράφι, τὸ λιβάδι,
τὸ δάσος-τὰ δάση.

Ἕνα κομμάτι γῆς καλλιεργημένο εἶναι

—Σπίτια τὸ ἓνα κοντὰ στὸ ἄλλο καὶ κατοικημένα ἀπὸ χωρικοὺς εἶναι —Ἕνα μέρος γῆς ποὺ βγάζει κυρίως χόρτο εἶναι . . . καὶ . . . ὅπου φυτρώνουν πολλὰ δέντρα

Ἄλλ' αὐτὰ ἀποτελοῦν τὴν

Β'.—

Γ'.—

Πόσο ὠραῖα εἶναι ἡ . . . τὴν ἀνοιξή, μὲ τὰ καλλιεργημένα της τὰ πράσινά της, ὅπου χωρικοὶ θὰ κόψουν καὶ θὰ ξηράνουν τὰ χόρτα, μὲ τὰ πυκνά της τὰ γεμάτα ἀπὸ φωλιές καὶ τραγούδια πουλιῶν!

Πόσο εἶναι εὐχάριστο νὰ ζῆ κανεὶς στὴν !

15. Ἡ πόλις—Ἡ πολιτεία.

ἡ πλατεῖα. ὁ δρόμος. ἡ λεωφόρος, τὸ πεζο-
δρόμιο, ἡ δεντροστοιχία, ὁ δρομίσκος,
τὸ μονοπάτι, ἡ πόλις.

Α'.—Πολλὰ σπίτια μαζὶ χτισμένα τὸ ἓνα κοντὰ
στὸ ἄλλο, σὲ τρόπο πού νὰ σχηματίζονται δρόμοι,
ἀποτελοῦν μιὰ—Πέρασμα ἀνάμεσα
ἀπὸ τὰ σπίτια τῆς πόλης ἢ τοῦ χωριοῦ εἶναι . . .
. . . .—Ὁ φαρδύς δρόμος ὅπου κάνουν καὶ πε-
ρίπατο λέγεται

—Οἱ μεγάλοι δρόμοι ἔχουν πολλές φορὲς
καὶ

Μικρὸς δρόμος εἶναι ἢ

—Μεγάλῃ ἔχταση, ἀπόπου ἀρχινοῦν πολλοὶ
δρόμοι λέγεται—Πολλοὶ δρόμοι,
καθὼς καὶ οἱ λεωφόροι ἔχουν στὰ πλάγια
γιὰ τοὺς διαβάτες.

Β'.— Γ'.—

Ὅταν εἶναι κανεὶς ξένος σὲ μιὰ ,
εἶναι εὐκόλο νὰ χαθῇ ἀνάμεσα σὲ τόσους
καὶ , πού διασταυρῶνεται ἀπ' ὅλες
τὶς διευθύνσεις.—Πολλὲς φορὲς βρίσκεται κανεὶς
ἀπελπισμένος νὰ ξανάβρῃ τὸ του,
ἀκολουθώντας τὰ μεγάλα π , κιὰν
ἀκόμα φτάσῃ στὲς , ὅπου ἑκατον-
τάδες δ κι ἂ ἀνακατόνονται
καὶ πηγαινοέρχονται.

16. Ἡ κοινωνία.

ὁ νόμος, ὁ κόπος, ὁ συνεταιρισμός, ἡ κοινωνία, ἡ ἀνθρώπινη ὑπαρξη, τὰ κεφάλαια, τὰ συμφέροντα, ἀλληλοὑποστηρίζονται.

Α΄.

Κάθε ἄτομο εἶναι μιὰ—Πολλοὶ ἄνθρωποι, πού κατοικοῦν στὸ ἴδιο μέρος, πού ἔχουν τοὺς ἴδιους καὶ τὰ ἴδια . . . , σχηματίζουν μιὰ Για νὰ εὐημερίσουν οἱ ἄνθρωποι μιᾶς κοινωνίας, ἀλληλοβοηθοῦνται καὶ καταθέτουν τοὺς καὶ τὸ τους γιὰ ἓνα ὀρισμένο σκοπό, κάνουν , *συνεταιρίζονται*.

«Τὸ ἓνα χέρι πλένει τὸ ἄλλο καὶ τὰ δυὸ τὸ πρόσωπο».

Β΄.—

Γ΄.—

Ὁ ἄνθρωπος γεννήθηκε γιὰ νὰ ζῆ σὲ
. . . .—”Αν δὲν εἶχε κανένα νὰ τότε βοηθᾶ στὶς δουλειές του, νὰ τότε συν στοὺς κινδύνους, νὰ τὸν παρασ. στὴν ἀνάγκη, νὰ τότε διευ στὶς δύσκολες περιστάσεις τῆς ζωῆς του, τότε θὰ ἦταν ἡ πιὸ ἄθλια καὶ ἡ πιὸ δυστυχημένη ὅ στὸν κόσμο.

17. Ἡ πατρίδα.

ἡ πατρίδα, ὁ πατριώτης, ὁ ἐξόριστος, ἡ ξενι-
τειά, ὁ τόπος τὸ σύνορο, ὁ πολίτης (τοὺς
— ες), ὁ συμπολίτης (τῶν—ῶν).

Α'.

Ἡ γραμμὴ πού χωρίζει μιὰ χώρα ἀπὸ ἄλλη
εἶναι τὰ τους.—Οἱ ἄνθρωποι πού ζοῦν
μὲ τοὺς ἴδιους νόμους σὲ μιὰ χώρα, ἀποτελοῦν
τοὺς της, καὶ ἡ χώρα αὐτὴ εἶναι ἡ π.
. τῶν σ αὐτῶν.

Ὁ κάθε π ἔχει δυὸ πατρίδες· ἡ
ἰδιαιτερή του πατρίδα εἶναι ὁ τῆς
γεννήσεώς του, ἡ ἄλλη εἶναι ἡ **Μεγάλη** του **Πα-
τρίδα**.—Ὅταν κανεὶς βρίσκεται μακριὰ ἀπὸ τὴν
πατρίδα του, εἶναι στὴν, κι ὅποιος
εἶναι διωχμένος ἀπὸ τὴν πατρίδα του ζῆ
στὰ ξένα.—Ἐκεῖνος πού ἀγαπᾷ τὴν πατρίδα του
εἶναι—φιλόπατρις.

Β'.—

Γ'.—

Μικρὸ Ἑλληνόπουλο! ἀγάπα τὸ χ
σου, μὰ πιὸ πολὺ τὴ Μεγάλη σου—
Νᾶσαι ὑπερήφανος γιατί ἀνήκεις στὴν Ἑλληνικὴ
φ—Θάρθη καὶ γιὰ σένα ἡ εὐλογημένη
ἡμέρα νὰ πᾶς νὰ φυλάγῃς τὰ τῆς
ῶραιάς μας—Μάθε ὅτι εἶναι πολὺ
δ ὅσοι ἀναγκάζονται νὰ ἐκπατριθοῦν.

18. Ὁ νόμος—Τὰ δικαστήρια.

Ἐπισημασθέντες ὡς ἑξῆς, τὸ δίκαιο, ἡ δικαιοσύνη, τὸ δικαστήριον, ὁ δικηγόρος· ὁ κανονισμός, ὁ νόμος (οἱ—οἱ, τοὺς—οὺς), ὁ νομοθέτης (οἱ—τες).

Α'. Ἡ ἀνωτάτη ἐξουσία—ἡ Κευβέρνησις—κυβερνᾷ τὸ κράτος μὲ τοὺς — Ὅλοι οἱ πολῖτες ὀφείλουσι νὰ συμμορφώνωνται μὲ ὅτι διατάσσουσιν οἱ — Τοὺς νόμους κάνουν — συντάσσουσιν—οἱ

Μιά σειρά διαταγῶν καὶ ὁδηγίῶν, πού ὁρίζουσιν τὴν πρῆξιν νὰ γίνῃ, εἶναι κ. — Ὁ ἀδικημένος ζητεῖ τὸ τοῦ.— Τὸ μέρος ὅπου ἀποδίδεται ἡ δ. λέγεται — Ἐκεῖνος πού δικάζει εἶναι ὁ, κ' ἐκεῖνος πού ὑπερασπίζεται τὸ δίκαιο εἶναι ὁ

Β'.—

Γ'.—

Ἐὰν ὁ καθένας συμμορφώνονταν ἀκριβῶς μὲ τοὺς πού οἱ ν. τῆς Πατρίδος τοῦ ἔχουσιν βάλει, τότε τὰ, οἱ πού ἀποδίδουσιν τὸ, κ' οἱ πού κατηγοροῦν ἢ ὑπερ., θὰ ἦσαν ἄχρηστοι καὶ ἀνώφελοι!

19. Ὁ ἀέρας — Ἡ ἀτμόσφαιρα.

Σφύριζω, τὸ σφύριγμα, ἢ σφυρίχτρα, ἀναπνέω, ἢ ἀναπνοή, ὁ ἀέρας, ὁ ἀνεμος, τὰ φτερά, ἀναπνέουν—πετοῦν.

Α'. Τὸ ἀόρατο προᾶγμα, ποῦ περιζώνει τὴ γῆ ὅλη καὶ ποῦ τὸ φυτά, ζῶα καὶ ἄνθρωποι εἶναι ὁ— Τὰ πουλιὰ καὶ τὰ ἀεροπλάνα στὸν ἀέρα κινώντας τὰ τους.

., ὅταν τραβῶ τὸν ἀέρα μέσα στὸ στήθος μου καὶ τὸν ξαναβγάλω ἀμέσως.— ἔχομε ὅταν κινεῖται ὁ ἀέρας μὲ δύναμη καὶ μὲ ταχύτητα.—, ὅταν διώχνω τὸν ἀέρα ἀπὸ τὸ μισοκλεισμένο στόμα μου.— Ἐχομε καὶ ποῦ σφυρίζουν.— Ἡ ἀναπνοὴ διαφέρει πολὺ ἀπὸ τὸ σ.

Β'.—

Γ'.—

Ἡ δὲν καταλαβαίνει πῶς μποροῦν τὰ χελιδόνια λὰ πετοῦν καὶ νὰ τρέχουν στὸν καὶ μάλιστα ἀντίθετα μὲ τὸ ρεῦμα τοῦ, σὰν βουίξει καὶ σ. . . . ἀνάμεσα στὰ δέντρα καὶ τὰ σπίτια.

Δὲν καταλαβαίνει ἀκόμα γιατί ἡ εἶναι ἀπαραίτητη γιὰ τὴ ζωὴ καὶ ὁ μέγας της ἀδελφὸς τὴν περιπαίζει. Γιατὶ τάχα; Ἴσως κ' ἐκεῖνος ὁ ἴδιος δὲν τὸ ξέρει!

20. Τὸ νερό.

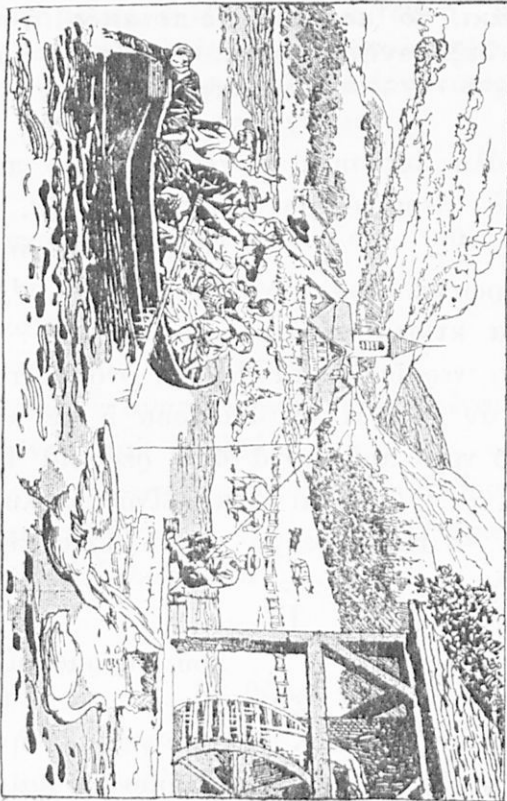
Ἡ βροχή, τὸ χαλάζι, ἡ ὀμίχλη (ἢ καταχνιά),
τὸ χιόνι, τὸ σύννεφο, τὸ νερό, ὁ ἀτμός,
ὁ πάγος.

Α'.— εἶναι τὸ ρευστὸ πὺν σχηματίζει τὴ
θάλασσα, τὶς λίμνες, τὰ ποτάμια, τὰ ρυάκια κ. λ.
Τὸ νερὸ πὺν πέφτει ἀπὸ τὰ σύννεφα στάλες-στά-
λες εἶναι ἡ — Ὁ ἀχνὸς — ὁ — τοῦ
νεροῦ, ὁ πυκνός, ὁ *θεατὸς* καὶ ξαπλωμένος στὸν
ἀέρα, λέγεται (. . . .), ἐὰν εἶναι χα-
μηλὰ στὸ ἔδαφος καὶ , ἐὰν εἶναι
ὑψηλὰ στὸν ἀέρα.— εἶναι τὸ νερὸ
πὺν στερεοποιήθηκε ἀπὸ τὸ κρύο — Ἡ βροχὴ
παγωμένη, ὅταν πέφτη σὲ μικρὰ σφαιρίδια πά-
γου, εἶναι , καὶ σὲ μικρὰ ἑλαφρὰ
κομμάτια, σὰν τριναγμένο μπαμπάκι, εἶναι

Β'.— Γ'.—

Νερὸ εἶναι καὶ τὸ σ. . . . πὺν κυματί-
ζει καὶ πλανᾶται στὸν ἀέρα, καὶ ἡ ὑγρὴ
(. . . .) τῆς αὐγῆς, καὶ ἡ εὐεργετικὴ
πὺν δροσίζει τὴ γῆ, καὶ τὸ μὲ τὶς
κάτασπρές του *νιφάδες*.— Ἀλλὰ δυστυχῶς εἶναι
καὶ τὸ , πὺν σὲ μιὰ στιγμὴ θερίζει
καὶ ἀφανίζει τὴν *ἔσοδειά* τοῦ γεωργοῦ!

Ξηλάνο στο νερό.



21. Τὸ νερὸ (συνέχεια)

Τὸ ρυάκι, τὸ ποταμάκι, ὁ ποταμός, ἡ πηγὴ,
ἡ δεξαμενὴ, ἡ λίμνη, ἡ θάλασσα ἢ ὁ
Ὠκεανός.

Α'.—

Μεγάλῃ ἔκτασῃ ἀπὸ ἄλμυρὸ νερὸ ποὺ σκε-
πάξει τὸ περισσότερο μέρος τῆς γῆς, λέγεται
. ἢ — Μικρὴ ἔκτασῃ νεροῦ
γύρω-γύρω μὲ ξηρά, εἶναι κ' ἓνα βα-
θούλωμα κτιστὸ γεμάτο νερὸ εἶναι
— Ρεῦμα νεροῦ ἀρκετὰ μεγάλο ὀνομάζεται . . .
. . . , ἂν χύνεται σὲ θάλασσα ἢ σὲ λίμνη.—
Τὸ λίγο νερὸ ποὺ περνᾷ ἀπὸ ρεματιὰ ἢ κάμπο
λέγεται κί ὅταν εἶναι πολὺ μικρό.
. — Κάθε ρεῦμα νεροῦ ἔχει τὴν ἀρχὴ
του στὴν

Β'.—

Γ'.—

Τὸ μικρὸ , ποὺ μουρμουρίζει στὸ
βάθος τοῦ κήπου, ἔχει τὴν του στὶς
ἀντικρινὲς ριζοβουνιές.— Ἄφοῦ γεμίσῃ τὴ
τοῦ κήπου, ἔξακολουθεῖ τὸ δρόμο του καὶ χύνεται
στὸ , ποὺ περνᾷ ἀπὸ τὸν κάμπο κί
ὅπου γυρίζει μύλους καὶ ποτίζει τὰ φυτά.— Μὰ
καὶ τὸ ποταμάκι θὰ καταλήξῃ στὸν ,
κί ὅλοι μαζί στὸν

22. Ἡ ἐργασία.

Οἱ ἐπιστήμονες, ὁ τεχνίτης, ἡ τέχνη, ἡ ἐργασία
(ἢ δουλειά), ὁ ἐργάτης (ὁ δουλευτής), ἐρ-
γάζομαι (δουλεύω), ὁ ἐργατικός,
τὸ ἐπάγγελμα.

Α'.—

Ἀσχολοῦμαι καὶ κοιμάζω: γιὰ νὰ κάμω
κάτι τι—δηλαδή (.), κι αὐτὸ
ποὺ κάνω λέγεται (.).— Ὁ
ἄνθρωπος ποὺ ἐργάζεται εἶναι (. . . .
.), κι ἂν ἀγαπᾷ τὴν ἐργασία, εἶναι
— Ἐκεῖνος ποὺ δουλεύει μιὰ τ λέγεται
τ — Οἱ περισσότεροὶ ἄνθρωποι ἀσχο-
λοῦνται μὲ ἓνα ἔ — Ὁ δικηγόρος, ὁ
ίατρος καὶ ἄλλοι εἶναι

Β'.—

Γ'.—

Ὁ δὲ θέλει νὰ εἶναι
σωστὸ νὰ ζῆ ἀπὸ τὴν τῶν ἄλλων;
— Οἱ κάθε λογῆς ἔ καὶ τ καὶ
ἔ, ποὺ τοῦ προμηθεύουν, κάθε ἡμέρα
καὶ κάθε λίγο, ὅλα, ἀπ' ὅσα ἔχει ἀνάγκη, δὲν
ἔχουν δίκαιο νὰ παραπονεθοῦν γιὰ τὰν ὀκνη-
ρία του;

23. Ἡ γεωργία.

Ὁ γεωπόνος, ἡ γεωργία, ὁ γεωργός, ὁ χωρικός,
ἡ καλλιέργεια, καλλιεργῶ.

Α'.— Ἡ τῆς γῆς εἶναι ἡ ἐργασία τοῦ
. κ' ἡ περιποίηση τῶν φυτῶν—ἡ . . .
. . . — ἡ τέχνη τοῦ — τῆ γῆ
συνήθως ὁ χ., κι ὁ σπουδάζει
σὲ σχολεῖο, γιὰ νὰ εἶναι καλὸς στὴν τέχνη του.

Β'.—

Γ'.—

Ἐὰν ἡ γ. δὲν ἦταν σὲ ὑπόληψη,
κανεὶς δὲν θὰ ἤθελε νὰ τῆ γῆ. Ἐὰν
ὁ ἄφηνε τὸ ἄροτρό του ἄχρηστο, καὶ ὁ
τὸ χωράφι του χορταριασμένο· ἐὰν παντοῦ ἡ
. τῆς γῆς ἦταν παραμελημένη, τί θὰ
γινόταν ὁ κόσμος ὅλος;

24. Ἔργασίες γεωργικές.

Ἐργάνω, ποτίζω, κοπρίζω ἢ λιπαίνω, σπαίρνω,
βωλοκοπῶ, τρυγῶ.

Α'.—

Ὁ γεωργὸς μὲ τὸ ἄροτρο τὴ γῆ,
καὶ ὁ βωλοκόπος τὰ χονδρὰ κομμάτια
τοῦ χώματος.— Ἐπειτα ὁ γεωργὸς
ἢ μὲ κόπρον ἢ λίπασμα τὸ χῶμα,
ρίχνει τὸ σπόρον, δηλαδή, ὕστερα τὸ
. καὶ τέλος τὴν ἐσοδειά.

Β'.—

Γ'.—

Παιδιά! Τί θὰ ἐλέγατε γι' ἄνθρωπο ποὺ
θὰ ἤθελε νὰ σιτάρι σὲ χῶμα ἀκαλ-
λιέργητο (χέρσο), χωρὶς πρῶτα νὰ τὸ,
νὰ τὸ, καὶ νὰ τὸ;

Ἔτσι τί θὰ ἔλεγαν οἱ ἄνθρωποι γιὰ ἓνα
παιδί ποὺ θὰ ἤθελε νὰ μ ο ρ φ ω θ ἦ χωρὶς νὰ
κοπιάζῃ στὸ σχολεῖο;

25. Ἡ οἰκογένεια—Ἡ συγγένεια.

ἡ δενδροστοιχία, οἱ πρασιές, τὰ δρομάκια, τὰ λαχανικά, ὁ λαχανόκηπος, ὁ κηπουρός, ἡ κηπουρική, τὸ πρωφαντὸ (τὸ πρώϊμο).

Α'.—

Λ. λέγονται τὰ χορταρικά ἢ τὰ ζαρζαβατικά πού καλλιεργοῦνται στοὺς κήπους ἀπὸ τοὺς — Οἱ κῆποι αὐτοὶ λέγονται κ' ἡ καλλιέργεια τῶν λαχανικῶν λέγεται — Ὁ λαχανόκηπος εἶναι χωρισμένος σὲ — Ἐνα γύρω ἀπὸ τίς πρασιές εἶναι τὰ , οἱ γῦροι. — Πολλές φορὲς γύρω ἀπὸ τὸν κῆπο, καὶ μάλιστα ἀπὸ τὸ βορεινὸ μέρος, ὑπάρχει — Οἱ καλοὶ κηπουροὶ προσπαθοῦν νὰ βγάξουν (.) λαχανικά.

Β'.—

Γ'.—

Ὁ Γερο δὲν ἔχει τὸν ὁμοίό του στὴν κ ἑνὸς λ — Τὰ λαχανικά του, καὶ μάλιστα ὅσα βγάξει , εἶναι ξακουστά στὴν ἀγορά. — Ἀλλὰ δὲ μπορεῖ νὰ ὑποφέρει νὰ τρέχουν τὰ παιδιὰ μέσα στὸν κ , νὰ τοῦ χαλνοῦν τοὺς γ καὶ νὰ κόβουν τὰ ἄνθη τῶν π — Δὲν ἔχει δίκαιο;

26. Ὁ κήπος—Τὰ ἄνθη.

ἡ ἀνθοδέσμη, τὸ ἀνθοδοχεῖο, ὁ ἀνθόκηπος, τὸ ἄνθος, τὸ φύλλο, τὸ πέταλο, τὸ σέπαλο, τὸ μπουμπούκι.

Α΄.—

Τὸ μέρος τοῦ φυτοῦ ποὺ γίνεται καρπὸς εἶναι τὸ, τὸ λουλούδι, μὲ τὰ ἄσπρα ἢ χρωματιστά του, ποὺ εἶναι πολλὰς φορὰς καὶ μυρωδάτα.—τὰ χρωματιστὰ φύλλα τοῦ ἄνθους λέγονται—Πρὶν ἀνοίξουν τὰ πέταλα, τὸ λουλούδι εἶναι—Τὸ μπουμπούκι προφυλάγεται μὲ τὰ Σὰν δέσω πολλὰ ἄνθη μαζί κάνω μία Τὸ δοχεῖο ὅπου στήνω τὴν ἀνθοδέσμη λέγεται—Τὰ ἄνθη καλλιεργοῦνται στὶς γλάστρες καὶ σιὸν

Β΄.—

Γ΄.—

Τὰ λ σιὸν θ' ἀνοίξουν σὲ λίγο, καὶ τὸ τριαντάφυλλο θὰ προβάλλῃ καμαρωτὰ τὰ μυρωδάτα του—Τὰ ἄνθη, μὲ τοὺς χίλιων λογιῶν λεπτοὺς χρωματισμοὺς των, θὰ κάνουν μιὰν ἀπέραντη ἄ

27. Οί καρποί.

τὰ ὄπωρικὰ (τὰ φρούτα), τὰ ὄπωροφόρα δένδρα, ὁ ὄπωροπώλης, τὸ ὄπωροπωλεῖο, ὁ καρπός, τὰ καρποφόρα δένδρα. ὁ δενδροκόμος, ὁ κλαδευτής, κλαδεύω.

Α'.—

Τὸ ἄνθος, ὅταν μαραιθοῦν τὰ φύλλα του, γίνεται—Τὰ δένδρα πὺν κάνουν καρποὺς λέγονται— (.) εἶναι οἱ καρποὶ πὺν τρώγονται.— καλλιεργοῦν στοὺς κήπους κυρίως δένδρα.— Ὁ ἔμπορος τῶν φρούτων λέγεται, καὶ τὸ κατάστημά του,—Τὴν ἄνοιξη ὁ κόβει,, τὰ ξηρὰ κλαδιὰ τῶν δένδρων.— Ἔτσι αὐτὰ καὶ σχῆμα κανονικὸ παίρνουν καὶ πὺν ζωηρὰ γίνονται.

Β'.

Γ'.

Μικρὸ δενδράκι, μὲ τὰ τρυφερὰ σου κ
..! αὔριο ὁ δ θὰ σὲ πουλήσῃ, καὶ θὰ μεταφυτευθῆς σὲ ἄλλο π—Ἐκεῖ, ἂν σὲ περιποιηθοῦν καὶ δὲ ξεχάσουν νὰ σὲ κ καὶ νὰ σοῦ καθαρίσουν τὶς κάμπες, δὲ θ' ἀργήσῃς νὰ κάμῃς ζουμερὰ φ, πὺν τόσο τ' ἀγαποῦν τὰ παιδάκια !

28. Δημητριακοὶ καρποὶ
(τὰ σιτηρά).

τὸ σιτάρι, τὸ κριθάρι, τὸ ρύζι, ἡ σίκαλη,
ἡ βρώμη, ὁ ἀραβόσιτος.

Α'.—

Τὸ κάνει κουκκιά ἄσπρα καὶ μικρὰ καὶ
φυτρώνει σὲ μέρη ζεστὰ καὶ ὑγρά.

Τὰ κουκκιά τοῦ δίνουν τὸ ἀλεύρι, ποὺ
γίνεται ψωμί.—Τὸ, ποὺ ἔχει κουκκιά πιὸ
ψιλὰ ἀπὸ τὸ σιτάρι καὶ μὲ λιγώτερο ἀλεύρι μέσα
τους, φυτρώνει σὲ χώματα ἐλαφρά, φτωχὰ καὶ
κρῦα.—Ὁ ἔχει κίτρινα κουκκιά μεγάλα, καὶ
χρησιμεύει γιὰ τροφή τῶν ζώων, καθὼς κ' ἡ
κ' ἡ — Ἀπὸ τὸ γίνεται κι ὁ ζῦθος
(ἡ μύρα).

Ὅλ' αὐτὰ λέγονται *δημητριακοὶ καρποὶ ἢ
σιτηρά*.

Β'.—

Γ'.—

Ὁ ἄνθρωπος τρέφεται κυρίως μέ — Οἱ
εὐφοροὶ πεδιάδες τοῦ δίνουν τὸ καὶ τὸν
κι ὅταν εἶναι ζεστὲς καὶ ὑγρές, καὶ τὸ — Τὰ
φτωχὰ χώματα τοῦ δίνουν τὸ, τὴ καὶ τὴ
. . . . Τὰ τελευταῖα καλλιεργεῖ κυρίως γιὰ τὰ ζῶα
του.

29. Λιβάδια.

τό ποίμνιο, ὁ βοσκὸς (ἢ τσομπάνης), τὸ λιβάδι,
ἡ βοσκή, βόσκω (βόσκουν).

Α'.

Ἡ γῆ πού δίνει χωρὶς καλλιέργεια χόρτο γιὰ τὰ ζῶα εἶναι. — Τὸ μέρος ὅπου βόσκουν τὸ ζῶα λέγεται. — Λέγομε : τὰ ζῶα. ὅταν αὐτὰ κόβουν τὰ χόρτα μὲ τὰ δόντια τους ἀπὸ τὴ γῆ καὶ τὰ τρώγουν.

Κοπάδι ἀπὸ κατοικίδια ζῶα εἶναι ἓνα. — Ἐκεῖνος πού ὀδηγεῖ τὸ ποίμνιο στὴ βοσκή λέγεται. (ἦ.)

Β'. —

Γ'. —

Ὁ β. μαζί μὲ τὸ σκύλο του, τὸν πιστὸ καὶ ἄγρυπνο Μοῦργο, πάει νὰ. τὸ. του στὶς παχειὲς., πού εἶναι στὶς πλαγιὲς τῶν βουνῶν, καὶ στὰ., τὰ στολισμένα μὲ πολύχρωμα ἄνθη, κι ὅπου φυτρώνει χ. καὶ τὶς χειμωνιάτικες ἀκόμα ἡμέρες.

30. Τὸ ἀμπέλι—Ὁ τρυγητός.

τὸ ἀμπέλι, τὸ σταφύλι, τὸ κρασί (ὁ οἶνος), τὸ πα-
τητήρι (ὁ ληνός), ὁ τρυγητός, ὁ ἀμπελουργός,
τὸ κλήμα (τοῦ κλήματος, τὰ κλήματα).

Α'.—

Τὸ εἶναι ὁ καρπὸς τοῦ—Τὸ
(ὁ) εἶναι πιὸτὸ πὸν βγάζομε ἀπὸ τὰ σταφύ-
λια.—'Α λέγεται τὸ χωράφι ὅπου ἔχομε φυ-
τευμένα—'Εκεῖνος πὸν καλλιεργεῖ τὸ ἀ-
μπέλι λέγεται— εἶναι τὸ μάζευμα
τῶν σταφυλιῶν.—Τὰ σταφύλια κάνουν μοῦστο
στὸ (τὸ), καὶ τὸ μοῦστο τότε φυλά-
γουν στὰ

Σημ. Τίς ξηρὸς κληματοβεργες τίς μεταχειρίζονται γιὰ καύσιμο
ὕλη.

Β'.—

Γ'.—

Προκομιμένε **ἀμπελουργέ!** σὲ λίγο θὰ ὠριμά-
σουν τὰ—Θὰ μπορέσης τότε νὰ
τὸ σου, πὸν σοῦ κόστισε τόσα ἔξοδα καὶ
τόσους κόπους.—'Ετοιμάζε τὸ, διώρθωνε
καὶ τὰ, πὸν θὰ φιλοξενήσουν τὸ γλυκὸ

31. Τὰ δάση.

τὸ δάσος, τὸ ἄλσος, ὁ θάμνος, ὁ ξυλοκόπος,
τὸ δένδρο, τὸ δενδράκι.

Α'—

Κάθε φυτὸ ποὺ δίνει ξύλα εἶναι.....—
Πολλὰ δένδρα καὶ....., φυτευμένα ἐπίτηδες,
κάνουν ἕνα.....—”Αγρια δένδρα, φυτρωμένα
μόνα τους σὲ ἔκταση μεγάλη, σχηματίζουν.....
..—Δένδρο χαμόκλαδο λέγεται.....—’Ο ἐρ-
γάτης ποὺ κόβει ξύλα στὰ δάση εἶναι.....

Β'—

Γ'—

Μὲ τὰ πολλὰ κτυπήματα τοῦ..... μὲ τὸ
ξινάρι του, πέφτει ἢ βαλανιδιά, ποὺ ὑψώνον-
ταν πάνω ἀπὸ τ' ἄλλα..... στὸ....., καὶ στὸ
πέσιμό της καταπλακώνει τὰ..... καὶ τοὺς..
....., ποῦσαν φυτρωμένα στὴ ρίζα της.

32. Ἀγροτική κατοικία (ἔπαυλη)
— ὄρνιθῶνας,

ἡ ἀγροτική κατοικία, τὰ κτήνη, τὸ γαλακτοκομεῖο, ὁ ὄρνιθῶνας, τὰ πουλερικά, ἡ κυψέλη, τὸ σπιτάκι.

Α΄.

Κ. εἶναι τὰ κατοικίδια ζῶα πὸν τὰ ὀδηγοῦν οἱ ἄνθρωποι καὶ τὰ βόσκουν— καὶ π., τὰ πτηνὰ πὸν ζοῦν σὲ ὁ. — Οἱ μέλισσες κτίζουν μόνες τους., καὶ γιὰ τὸ σκύλο ἔχει ἐτοιμάσει. ὁ κύριός του.

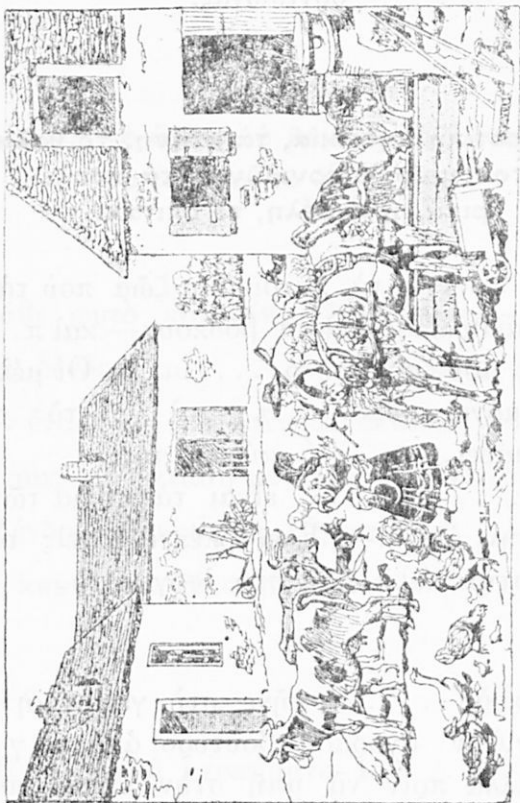
Ἄ. εἶναι τὰ σπίτια τῶν χωρικῶν στὴν ἐξοχή.— Ἐκεῖ βλέπει κανεὶς τὸν ὁ. στὴν αὐλή καὶ στὸ ἰσόγειο τὸ.

Β΄.

Γ΄.

Ὁ μικρὸς πῆγε στὴ γειτονική.
. γιὰ ν' ἀγοράσῃ βούτυρο ἀπὸ τὸ γ.
. — Ἀλλὰ πρὶν νὰ μπῆ στὴν αὐλή, κοίταξε καλὰ μήπως ὁ Μοῦργος εἶναι ἔξω ἀπὸ τὸ
του, ἢ οἱ μέλισσες μήπως πετοῦν ἐκεῖ γύρω στὴν
. τους, γιὰτὶ δὲν θέλει νὰ τόνε δαγκάσουν, οὔτε νὰ τὸν ἀγκυλώσουν.

Εἶναι παιδὶ προβλεπτικό !



ἀγροτική κατοικία.

33. Ἡ τροφή — τὸ ψωμί.

τὸ ἀλεύρι. ἡ σιάνη, ἡ ζύμη, ὁ φούρνος,
τὸ ψωμί, τὸ γλυκίσμα, ὁ γλυκίσμα·
τοποιός, ὁ ζυμωτής, ὁ φουρνάρης.

Α'.—

Ἄ εἶναι ἡ ἄσπρη σκόνη ποὺ μᾶς τὴ
δίνουν τὰ σιτηρά, ὅταν τὰ ἀλέσωμε στὸ μῦλο.—
Τὸ εἶναι τροφή ζυμομένη ἀπὸ ἀλεύρι
καὶ ψημένη στὸ—Ζ. εἶναι ἀλεύρι
ἀνακατωμένο μὲ νερό, καὶ τὸ ξύλινο
συνήθως μακρουλὸ δοχεῖο, ὅπου ζυμώνεται ἡ
ζύμη.—Τὸ κλειστὸ μέρος ὅπου ψήνεται τὸ ψωμί
λέγεται—Ὅ. ζυμώνει καὶ ὁ
. ψήνει τὰ ψωμιά.— Ἄλεύρι ζυμομένο
μὲ βούτυρο, μὲ αὐγά, μὲ ζάχαρη κ.λ. καὶ ψη-
μένο σὰν ψωμί, εἶναι. — Ἐκεῖνος ποὺ
κάνει γλυκίσματα λέγεται.

Β'.—

Γ'.—

Ἄσπρο ἄ. τοῦ σιταριοῦ! πρὶν γίνης
ψωμί μὲ τὴ χρυσὴ τὴν κρούστα, ψωμί, ποὺ ὁ φ.
. τὸ βγάξει ἀπὸ τὸ φ., καὶ πρὶν ὁ
καλὸς ὁ. σὲ κάνει γ., θὰ ζυμο-
θῆς πρῶτα μὲ κόπο πολὺ μέσα στὴ.

34α'. Ἡ τροφή (συνέχεια).

ὁ κρεοπώλης, ὁ ὀρνιθοπώλης, ὁ ἀλλαντοπώλης, τὸ κρέας, τὸ ψάρι, τὸ κυνήγι τὰ καρυκεύματα.

Α'.—

Κάθε ζῶο ἢ πιητό, πὺν τὸ κυνηγοῦν οἱ ἄνθρωποι λέγεται — Τὸ εἶναι ζῶο πὺν ζῆ μέσα στὸ νερό.— ὅταν λέγωμε, ἐννοοῦμε κυρίως τὴ σάρκα τῶν ζώων πὺν τρώγομε.

Ἐμπορος πὺν πουλᾶ τὸ κρέας τοῦ βωδιοῦ, τῆς ἀγελάδας, τοῦ ἄρνοιου κ.λ. εἶναι. . . . — Ἐκεῖνος πὺν καρυκεύει, ἀλατίζει καὶ πουλεῖ τὰ ἀλίπαστα (τὸ χοιρινὸ κρέας) λέγεται. — Ἐμπορος τῶν αὐγῶν καὶ τῶν πουλερικῶν εἶναι

Γιὰ νὰ νοστιμίσουν τὰ φαγητά μας μεταχειριζόμαστε (ἄρτύματα).

Β'.—

Γ'.—

Ἡ μικρὴ κάνει ἀγορὲς μαζί με τὴ μητέρα της.— Ἀγοράζουν αὐγὰ ἀπὸ τὸν , βοδεῖνὸ ἀπὸ τὸν , ψάρια καὶ κυνήγια ἀπὸ τὴν ἀγορά, καὶ ἀλίπαστα ἀπὸ τὸν

Ἀνανεώνουν ἐπίσης τῆς προμηθειεῖς τῶν . . . , διότι χωρὶς αὐτὰ πῶς νὰ κάμουν νόστιμα τὰ φαγητά τους ;

34β' Τὰ ποτὰ (οἶνοπνευματώδη).

τὸ οἶνόπνευμα, τὸ ἀπόσταγμα, τὸ κρασί, τὸ νερό,
ὁ ζῦθος (ἢ μύρα), δροσίζομαι.

Α'.

Δ. θὰ πῆ: παύω τὴ δίψα μου.— Τὸ
καλύτερο ποτὸ εἶναι τὸ.— Ὑπάρχουν κι
ἄλλα ποτὰ εἰδῶν—εἰδῶν.— Τὸ γίνεται
ἀπὸ τὸ μούστο τῶν σταφυλιῶν μὲ τὴ ζύμωση.—
Ὁ ζῦ. . . (. . . .) βάση ἔχει τὸ ὑγρὸ ποὺ παίρνομε,
ὅταν μουσκεύωμε πολὺ τὸ κριθάρι.— Τὸ
εἶναι ἀ. ἀπὸ σταφύλια, ἀπὸ σῦκα ἢ ἀπὸ
μούρα: φαρφακώνει ἐκείνους ποὺ τὸ πίνουν.

Β'.—

Γ'.—

Ἰὸ, τὸ καὶ τᾶλλα ποτὰ λέγουν
πὼς κάνουν τὸν ἄνθρωπο εὐθύμο.— Ἄραγε οἱ
σπίνοι καὶ τὰ χελιδόνια πίνουν κρασί; Καὶ τί
χαρωπὰ ποὺ εἶναι!

Δίνουν δύναμη!— Ἄραγε τὰ ἄλογα καὶ τὰ
βόδια δὲν ἔχουν δύναμη, χωρὶς νὰ δροσιθοῦν
μὲ ρ., μὲ κ. . . . ἢ μ.; Νά, τί συλ-
λογιέται ὁ Πέτρος, ποὺ δὲν πίνει παρὰ μόνο . .
. . . . ἢ κάποτε λίγο ἀγνό. . . . μέσα σὲ πολὺ
νερό, πάνω ἀπὸ φαγητό.

35. Τὸ ντύσιμο—ὕλικά ὑφαντικῆς.

τὸ μκλί, τὸ μετάξι, τὸ λινάρι, τὸ κανναβούρι,
τὸ βαμβάκι, ἢ κλωστή, τὸ ὕφασμα.

Α'.—

Ἐνα στριμμένο βαμβάκι εἶναι — . . .
. εἶναι ἡ ὑφαντικὴ ὕλη, ποὺ τὴν παρα-
σκευάζουν οἱ μεταξοσκώληκες μὲ τὰ φύλλα τῆς
μουριᾶς.— εἶναι οἱ μακριές τρίχες τῶν
ἀρنيῶν, καὶ, τὸ μαλακὸ μέρος ποὺ ὑπάρ-
χει μέσα στὴν κάψα τῆς βαμβακιᾶς.

Μακρουλές καὶ ψιλές κλωστές ἀπὸ, . .
.,, κ.λ., χρησιμεύουν γὰρ *ὑφάδι* καὶ
στημόνι στὸ κρεββατὶ ἢ τὴν ὑφαντικὴ μηχανή.
—Οἱ κλωστές διασταυρώνονται καὶ σχηματίζουν
τὸ τὸ λ καὶ τὸ κ εἶναι
φυτὰ μὲ ἴνες γὰρ φάσιμο.

Β'.—

Γ'.—

—Μητέρα! λέγει ἡ, τί εἶναι ὑλικά
ὑφαντικῆς; —«Εἶναι, ἀπάντησε ἡ μητέρα, κάθε
πρᾶγμα ποὺ οἱ ἴνες του μποροῦν νὰ γίνουν κα-
λάλληλες γὰρ φάσιμο. Π.χ. τὸ καὶ τὸ . .
. ποὺ μᾶς δίνουν τὰ πρόβατα κ' οἱ μεταξο-
σκώληκες, τὸ λ καὶ τὸ κ μὲ τὶς στε-
ρεές τους ἴνες, καὶ τὸ β, ποὺ εὐδοκμεῖ
σὲ ζεστὰ μέρη».

36. Τὸ ντύσιμο—φορέματα ἀνδρικά.

τὸ ὑποκάμισο, τὸ πανταλόνι, ὁ λαιμοδέτης, τὸ γε-
λέκο, ὁ σάκκος, ἡ μπλούζα, ἡ τσέπη.

Α'.—

Π εἶναι φόρεμα ἀνδρικό, πὸν σκεπάζει
τὸ σῶμα ἀπὸ τῆ μέση ὡς τὰ πόδια.— Φόρεμα
μὲ μανίκια, πὸν σκεπάζει τὸ πάνω μέρος τοῦ σώ-
ματος λέγεται— Ἐνα εἶδος σάκκου χω-
ρὶς μανίκια εἶναι, καὶ μικρὴ σακκούλα, ραμ-
μένη σὲ κάποιο μέρος τοῦ φορέματος εἶναι

Φ εἶναι τὸ μάλλινο συνήθως φόρεμα,
πὸν φοριέται κατάσαρκα, καὶ τὸ ἄσπρο
ἢ χρωματιστὸ πὸν φοριέται κάτω ἀπὸ τὸ γε-
λέκο.— Χρωματιστὴ συνήθως λουρίδα ὕφασμα,
πὸν τὸ δένουν γύρω ἀπὸ τὸ λαιμό, λέγεται . . .
., κ' ἕνα εἶδος φόρεμα τῶν ἐργατῶν ἀπὸ χον-
δρὸ πανί, λέγεται

Β'.—

Γ'.—

Εἶναι πολὺ ὠραῖος ὁ μὲ τὸ καινούρ-
γιο του φόρεμα.— Τὸ π. πέφτει ὁμορφα
πάνω στὰ γυαλιστερά του παπούτσια. τὸ
του, πολὺ ἀνοιχτὸ ἀφήνει νὰ φαίνεται τὸ σιδε-
ρωμένο στήθος ἐνὰς λεπτοῦ— Ἐνας
χαριτωμένος λεπτὸς εἶναι περασμένος
στὸ λαιμό του, καὶ ἀπὸ τὴν τοῦ σάκ-
κου του προβάλλει λίγο ἕνα καθαρὸ μαντήλι.

— «Γρήγορα βάλε μὰ πάγω ἀπ' ὄλ'
αὐτὰ γιὰ νὰ μὴ λερωθοῦν.»

37. φορέματα γυναικεία.

τὸ φόρεμα, τὸ σακκάκι, ἡ ρόμπα, τὸ ἔσωφόρι, τὸ
μεσοφούστανο, τὸ ὑποκάμισο, ἡ ποδιά,
τὸ μαντήλι.

Α΄.—

Σ εἶναι τὸ ἔξωτερικὸ γυναικεῖο φό-
ρεμα ὡς τὴ μέση καὶ ἐκεῖνο πὺν τὸ φο-
ροῦν κατάσαρκα.— Σακκάκι καὶ ρόμπα μαζὶ κά-
νουν ἓνα — εἶναι ἐκεῖνο πὺν φο-
ροῦν ἀπὸ τὴ μέση ὡς τὰ πόδια. Μιὰ κοντὴ ρόμπα
εἶναι ἢ

Τὸ τετράγωνο τεμάχιο ὕφασμα πὺν χρησι-
μεῦει νὰ καθαρίζωμε τὴ μύτη μας, νὰ κρούβωμε
τὸ σάλιο μας ἢ νὰ σφουγγιζώμαστε κάποτε, λέ-
γεται, κ' ἐκεῖνο πὺν βάζουν μπρὸς στὰ
φορέματα, γιὰ νὰ τὰ προφυλάγουν ἀπὸ λέρες,
λέγεται

Β΄.—

Γ΄.—

«Γρήγορα—γρήγορα, ἀγαπητὴ μου κούκλα,
πᾶμε νὰ ντυθοῦμε, γιὰτὶ ἔρχονται ἐπισκέψεις.
—Ξέρεις καλὰ πὺς δὲ μπορεῖ κανεὶς νὰ ὑποδέ-
χεται μὲ ὑ ἢ μὲ ἐ—”Ἄς βγά-
λωμε πρῶτα τὴν π, καὶ ἄς βάλωμε τὴν
ὄμορφη αὐτὴ ρ, καὶ αὐτὸ τὸ μεταξωτὸ
σ— Βάστα στὸ χέρι τὸ μικρὸ αὐτὸ κεν-
τητὸ, καὶ τώρα πὺν ἔτοιμασθήκαμε,
προσπάθησε νὰ εἶσαι *πρῶτ' ἀπ' ὅλα* εὐγενικιά!»

38. Σκεπάσματα τοῦ κεφαλιοῦ.

τὸ καπέλλο, τὸ καπελλάδικο τὸ (πιλοπωλεῖο),
ἢ καπελλοῦ, τὸ σκουφί, τὸ κασκέτο,
τὸ πηλίκιο.

Α΄.—

Ἐνα κομψὸ σκέπασμα τοῦ κεφαλιοῦ εἶναι σ.—Ἡ ἐργάτρια ποὺ κατασκευάζει καπέλλα γυναικεῖα, σύμφωνα μὲ τὴ μόδα, λέγεται— εἶναι ἀνδρικό σκέπασμα τοῦ κεφαλιοῦ, ποὺ ἔχει μπρὸς πέτο (γεῖσο), γιὰ νὰ προφυλάγῃ τὰ μάτια ἀπὸ τὸ πολὺ φῶς.— εἶναι κασκέτο τῶν στρατιωτῶν καὶ τῶν μαθητῶν μερικῶν σχολείων.—Τὰ κατασκευάζονται ἀπὸ τρίχα ἢ ἀπὸ μαλλὶ ἢ ἀπὸ μετάξι, καὶ πουλιοῦνται στὰ (.).— Ὑπάρχουν καὶ *ψάθινα* καπέλλα, καλοκαιρινά.

Β΄.—

Γ΄.—

Ἡ κι ὁ βγαίνουν πάντοτε ξεσκούφοι! Αὐτὸς δὲ φόρεσε ποτὲ οὔτε κ., οὔτε κ, κ' ἐκείνη ποτὲ σ. ἢ καπελλάκι.—Ὁ καπελλάς (ὁ πιλοποιδὸς) κ' ἡ ἔχουν πολὺ κακοὺς πελάτες.

Ἄλλ' ὁ ὅταν γίνῃ τρατιώτης, θὰ βάλῃ ἀναγκαστικῶς μὲ πλατύ μπρὸς, κ' ἡ θὰ μιμηθῇ, σὰν μεγαλώσῃ λίγο, τὶς φίλες της, γιὰ νὰ μὴ γίνῃ γελοία.

39. Ὑποδήματα.

ὁ ὑποδηματοποιός, ὁ τσοκαρᾶς, ὁ μπαλωματής·
τὸ ὑπόδημα, τὸ τσόκαρο (ξυλοπέδιλο), οἱ
σόλες, τὸ τσαρούχι, οἱ παντόφλες, τὸ
δέρμα, τὰ ψίδια.

Α'.— Ὑ συνηθισμένο ἀπὸ δ (παπούτσι
πετσένιο), προφυλάγει τὰ πόδια χειμῶνα καὶ κα-
λοκαίρι.— Σὲ πολλὰ μέρη φοροῦν καὶ τσ
(.), πὺν τὰ κατασκευάζει ὁ— Ὁ
. ράβει ὑποδήματα, κι ὅταν αὐτὰ τρυ-
πήσουν, τὰ διορθώνει ὁ τὰ μπαλώνει
ἢ τοὺς βάζει καὶ — Μέσα
στὸ σπίτι φοροῦμε καὶ — Οἱ εὐζωνοὶ
πάλιν προτιμοῦν τὰ , κι ἄλλοι τὶς
γκέτες καὶ τὰ **σιβάλια**.

Β'.—

Γ'.—

Ὁ θὰ ἤθελε νὰ φορῇ κόκκινα
. μὲ τὶς μεγάλες τὶς φοῦντες, παρὰ τὰ
συνηθισμένα ὅ — Οἱ κουμποτές του κί-
τρινες **μπότες**, καὶ τὰ λουστρίνια του **σαρπί-
νια** μὲ τὰ κορδόνια, δὲν τοῦ ἀρέσουν καὶ πολὺ.
— Εἶναι ὁμως πονόψυχος, κι ὅταν παλιώσουν
τὰ του, τὰ χαρίζει στὸ φτωχὸ Γεωρ-
γάκη, γιὰ νὰ ἔχη ὁ κακόμοιρος ζεστὰ τὰ πό-
δια του τὸν χειμῶνα.— Κι ὁ μ τῆς
γειτονεῖας φαίνεται συγκαταβατικὸς στὸ Γεωρ-
γάκη.

Ἡ βοηθᾷ μέσα στὸ σπίτι τῇ
μητέρα της πότε μὲ στὰ πόδια καὶ
πότε μὲ

40. Οικοδομή.—Τὰ ὑλικά.

Ἐπιπέδον, ἢ λάσπη, τὰ χαλίκια, τὰ κεραμίδια,
οἱ πλίνθοι (τὰ τεῦβλα), ἢ οἰκοδομή, ἢ
ξυλουργική.

Α'—

Λέγεται κάθε κατασκευὴ μὲ . . .
. . . (. . .), μὲ πέτρες, μὲ χαλίκια καὶ τὰ
ὅμοια, καὶ κάθε κατασκευὴ μὲ ξύλα,
σίδερα καὶ καρφιά.— Ἀπὸ γῶμα ἀργιλλῶδες
(κοκκινόχωμα), ψημένο στὸ φούρνο, κατασκευά-
ζονται οἱ (. . .) καὶ τὰ

Τις πέτρες καὶ τοὺς πλίνθους στερεώνουν μὲ
π ἀπὸ ἀσβέστη, ἄμμο καὶ γῶμα, ἢ ἀ-
πλῶς μὲ— Κτίζουν ὅμως τοίχους καὶ
πατώματα καὶ μὲ ἄμμοκονία μὲ γ
(μπετὸν ἀρμέ).

Β'—

Γ'

Ἐπιπέδον, ὁ Π καὶ ὁ Α . . .
. . . κτίζουν ἓνα σπιτάκι μὲ γῶμα. Ἐπειδὴ τὸ
σπιτάκι αὐτὸ δὲ θὰ κατοικηθῆ ποτέ, ἢ
του δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ γίνῃ καὶ πολὺ στε-
ρεά.— Ἄλλως τε δὲν ἔχουν οὔτε , οὔ-
τε , οὔτε—Θὰ παραβλέψουν
ἀκόμα καὶ τὴ λεπτοουργικὴ καὶ τὴν ἐπίπλωση.
—Ὅσο γιὰ τὴν, μερικὰ ραβδιὰ θὰ
χρησιμεύσουν γιὰ δοκάρια.

41 Οικοδομή (συνέχεια).

ὁ κτίστης, ὁ κεραμιδᾶς, ὁ κλειδαρᾶς, ὁ ξυλουργός,
ὁ λεπτουργός, —βάφομαι—βάφονται.

Α΄.

Λ. εἶναι ὁ ἐργάτης πού φτιάνει τὰ
παράθυρα, τὶς πόρτες καὶ τὰ πολύτιμα ἔπιπλα.—
. ἐκεῖνος πού τοποθετεῖ τὰ δοκάρια
καὶ τὰ στηρίγματα τῆς στέγης, καὶ σανιδώνει τὴν
ὄροφή καὶ τὸ πάτωμα.—Ὁ κατασκευά-
ζει τοὺς τοίχους, κι ὁ περνᾷ τὶς κλει-
δαριές, τὶς σύρτες καὶ τὰ μάνταλα.—Ὁ
δίνει τοὺς πλίνθους καὶ τὰ κεραμίδια.

Ἔστερα ἀλείβονται οἱ τοῖχοι μὲ ἀμμοκο-
νίαμα καὶ τὰ **κουφώματα** (πρεβάζια),
τὰ θυρόφυλλα καὶ τὰ παραθυρόφυλλα.

Β΄.

Γ΄.

Ἐνῶ ὁ ὑψώνει τοὺς τοίχους, κι
ὁ τοποθετεῖ τὴ στέγη καὶ τὴ σκε-
πάζει μὲ κ, ὁ περνᾷ
τὶς κλειδαριές καὶ τὶς σύρτες, ὁ ἐτοι-
μάζει τὰ κουφώματα τῶν παραθύρων καὶ τὰ ἔ-
πιπλα, κι ἄλλοι ἀσβεστῶνουν καὶ βᾶφουν—ὁ ὀκνη-
ρὸς δὲν κάνει τίποτε καὶ στενοχωριέται.

Ἄς δουλεύη κι αὐτός!

42. Ἐπίπλωση—Ἐπιπλα.

τὸ τραπέξι, τὸ κάθισμα, τὸ ἐρμάριο (τὸ ντου-
λάπι), τὸ κρεββάτι, τὰ ἔπιπλα, τὸ τραπεζο-
μάνδηλο, οἱ τάπητες, ἡ ψάθα, ἡ κουρτίνα
(τὸ παραπέτασμα).

Α'.

Τὸ ἔπιπλο πὸν κοιμούμαστε πάνω του εἶναι τὸ
.—Τὸ ἔπιπλο, ὅπου φυλάγομε τὰ ἀ-
σπρόρρουχα ἢ διάφορα φαγώσιμα, εἶναι
(ἢ), κ' ἐκεῖνο πὸν τρώγομε πάνω
του εἶναι

Ὅλα τὰ κινητὰ ἀντικείμενα πὸν χρησιμεύουν
γιὰ τὸ στόλισμα τοῦ σπιτιοῦ λέγονται—
Τὸ ἔπιπλο πὸν καθόμαστε πάνω του λέγεται . .
.—Ὑφασμα λεπτὸ μπρὸς στὰ παράθυρα
εἶναι (ἢ) καὶ πάνω στὸ
τραπέξι, Τὸν χειμῶνα στρώνομε τὸ
πάτωμα μὲ (κιλίμια, χαλιὰ) ἢ
Β'.

Γ'.

Νά, ὁ κατάλογος τῶν ἐπίπλων πὸν στολίζουν
τὸ δωμάτιο τοῦ συμμαθητῆ σας Π

—Ἐνα γιὰ *γραφεῖο*, τέσσερα
. (πρέπει νὰ ἔχη κανεὶς καθίσματα νὰ
προσφέρη καὶ στοὺς ἐπισκέπτες), ἓνα μικρὸ . . .
.—*βιβλιοθήκη*—, ἓνα κ
χωρὶς κ, ἓνα στρωσίδι μπρὸς στὸ
κρεββάτι, μερικὲς εἰκόνες καὶ φωτογραφίες κ' ἓνας
καθρέφτης κρεμασμένος στὸν τοῖχο. Αὐτὰ εἶναι
ὄλα. Ὁ Π τὰ βρῖσκει ἀρκετά.

43. Κοσμήματα

τὸ δακτυλίδι, τὸ βραχιόλι, τὸ κόσμημα, ὁ
κοσμηματοπώλης ἢ κορδέλλα, τὸ συ-
ρίτι ἢ γαλόσι.

Α΄.

Ἔνα μικρὸ ἀντικείμενο πολιτελείας πὺν χρη-
σιμεύει γιὰ στολίδι εἶναι— Ἐκεῖνος
πὺν κατασκευάζει καὶ πουλᾷ κοσμήματα λέγεται
.— Ὁ κρικος πὺν φοροῦν στὸ
δάκτυλο εἶναι, κ' ἐκεῖνο πὺν τότε
φοροῦν οἱ γυναῖκες στὸ χέρι εἶναι

Κ εἶναι ὕφασμα λεπτὸ, στενὸ, σχε-
δὸν πάντοτε μεταξωτό.— Οἱ γυναῖκες στὰ φορέ-
ματά τους, καὶ οἱ στρατιωτικοὶ στὶς στολές των,
μεταχειρίζονται καὶ ἢ

Β΄.

Γ΄.

Ἡ Λ δὲ ζητᾷ ν' ἀρέση μὲ τὴν
τουαλέτα.— Ἐξέρει καλὰ, πὺς μπορεῖ νὰ εἶναι
κανεῖς κομπὸς, χωρὶς δ καὶ β . . .
., ἀγορασμένα ἀπὸ πὸν

— Ἐνας μικρὸς φιόγκος ἀπὸ κ
στὰ μαλλιά, λίγος σ στὸ φόρεμα, καί,
φρονιμάδα καὶ καλωσύνη μαζί, δὲν εἶναι καλύτερα
ἀπὸ τὰ πλουσιώτερα κοσμήματα ;

44. Λατομεΐα—μεταλλεΐα.

τὸ μετάλλευμα, ὁ μεταλλευτὴς ἢ μεταλλουργὸς, ἢ μεταλλουργία, τὸ μεταλλεῖο, τὸ λατομεῖο, ὁ λατόμος ἢ πετρᾶς.

Α΄.

Ἐπίγειο μέρος ἀπ' ὅπου βγάζουν μέταλλα εἶναι καὶ τὸ μέρος ἀπ' ὅπου κόβουν πέτρες ἢ μάρμαρο εἶναι — Ὁ ἐργάτης ποὺ δουλεύει σὲ λατομεῖο λέγεται ἢ, καὶ σὲ μεταλλεῖο, ἢ — Ἡ τέχνη τοῦ μεταλλουργοῦ εἶναι ἢ καὶ τὰ προϊόντα τῆς μεταλλουργίας,

Β΄.

Γ΄.

Ὁ Ἄ δὲ θέλει νὰ πηγαίνει στὸ σχολεῖο.—Λαχταρᾶ τὶς βαθειᾶς καὶ σκοτεινᾶς στοᾶς τῶν , ὅπου μὲ κόπο πολὺ σκάβει ὁ πατέρας του σιδήρου, ἢ προτιμᾶ τὰ ἀπότομα τῶν βουνῶν, ὅπου ὁ μεγάλος του ἀδελφὸς κόβει καὶ βγάζει κάτασπρα μάρμαρα.

Ὁ Ἄ φαντάζεται, πὼς ἡ ἐργασία τοῦ μαθητῆ εἶναι πιὸ κοπιαστικὴ ἀπὸ τὴν ἐργασία τοῦ καὶ τοῦ Τὸ βρῖσκειται λογικό;

45. Ἡ μεταλλουργική.

τὸ μέταλλο, τὸ σύρμα, τὸ ἔλασμα ἢ ἡ λαμαρίνα, ὁ ἔλκυστήρας, σφυρηλατῶ, τήκω — τήκομαι (τήκονται).

Α΄.

Μὲ τὴ φωτιά καὶ τὸ σφυρὶ δίνω σχῆμα στὸ σίδηρο—.—Μὲ τὸ σφυρηλάτημα πλαταίνω τὸ σίδηρο καὶ τὸ κάνω φύλλα, δηλαδή ἢ Κόβω τὶς λαμαρίνες σὲ ὀτενὲς λουρίδες καὶ τὶς μεταβάλλω μὲ τὸν ἔ σὲ

Σῶμα σκληρὸ καὶ λαμπερό, πολὺ ἢ λίγο, σὰν τὸ σίδηρο, τὸ χαλκὸ (τὸ μπακίρι), τὸ χρυσὸ (τὸ μάλαμα), τὸν ἄργυρο (τὸ ἀσήμι), εἶναι—Τὰ μέταλλα σὲ ὑψηλὴ θερμοκρασία λυώνουν, γίνονται ρευστά—.

Α΄.

Β΄.

Ἔγινε ἀνάγκη νὰ λυώσουν τὸ ὀρυκτὸ σίδηρο, γιὰ νὰ τὸ ξεχωρίσουν ἀπὸ τ' ἄλλα μεταλλεύματα, ὕστερα νὰ τὸ σ μὲ βαρεῖα κτυπήματα τοῦ σφυριοῦ, γιὰ νὰ τὸ μεταβάλουν σὲ, καὶ νὰ τὸ περάσουν ἀπὸ, γιὰ νὰ τὸ κάμουν, νὰ τὸ κατεργασθοῦν τέλος κατὰ χίλιους τρόπους, γιὰ νὰ κατασκευάσουν διάφορα ἐργαλεῖα καὶ μηχανές.

46. Ὁ σίδηρος—(μαλακός, χυτός, ἀτσάλι).

σίδηρος μαλακός, σίδηρος χυτός, ἀτσάλι ἢ
χάλυβας, σίδηρος γαλβανισμένος, λευ-
κοσίδηρος, καμίνι.

Α'.

Φοῦρνος μεγάλος ὅπου λυώνουν τὸ μετάλλευμα τοῦ σίδηρου εἶναι μεταλλωρυχεῖο.— Σί-
δηρος σκεπασμένος μὲ λεπτὸ στρωῖμα *τζίγκου* (ψευ-
δάργυρου), εἶναι σίδηρος , καὶ μὲ λεπτὸ
στρωῖμα *καλάϊ* (κασσίτερου), εἶναι (τε-
νεκές).— Ὁ σίδηρος εἶναι τὸ πιὸ διαδεδομένο μέ-
ταλλο στὴ *βιομηχανία*.—Κάνουν χρῆση τριῶν εἰ-
δῶν σίδηρου : α'. τοῦ πού σφυροκοπιέ-
ται, β'. τοῦ , πού σπάει εὐκόλα, καὶ γ'. τοῦ
. . . . ἢ , πού εἶναι σκληρὸς καὶ
ἐλαστικός.

Σημ. Τὸ ἀτσάλι γίνεται, ὅταν προσθέσουν στὸ
σίδηρο, τὴν ὥρα πού εἶναι λυωμένος στὸ καμίνι,
λίγο κάρβουνο.

Β'.

Γ'

Ὁ Φ ξέρει πὼς ὁ *χυτοσίδηρος* πού βγαί-
νει ρευστὸς ἀπὸ τὸ καὶ λαμποκοπᾷ, κι ὁ
σίδηρος τοῦ ἄροτρου, καὶ τὸ (ὁ χ)
τοῦ μαχαιριοῦ, εἶναι τρεῖς διάφορες καταστάσεις
τῆς ἴδιας οὐσίας.

Ξέρει ἀκόμα πὼς τὸ (τὸ τέλι), πού πά-
νω του ἀπλώνει ροῦχα ἢ μητέρα του στο δῶμα,
δὲ σκουριάζει ποτέ, γιατί εἶναι γ , ὅπως ὁ
. . . . (ὁ λευκοσίδηρος) εἶναι γαλβανισμένος
μὲ (κασσίτερο).

47. Ἄλλα μέταλλα.

ὁ χρυσὸς (τὸ χρυσάφι, τὸ μάλαμα), ὁ ἄργυρος (τὸ ἀσήμι), ὁ χαλκὸς (τὸ μπακίρι), ὁ κασσίτερος (τὸ καλαΐ), ἡ πλατίνα (λευκόχρυσος)
ὁ ὑδράργυρος, τὸ μολύβι.

Α'. Κ εἶναι τὸ λευκόφαιο μέταλλο, ποῦ τὸ μεταχειρίζονται γιὰ νὰ γανώνουν τὰ **χάλκινα** σκεύει.—'Ο εἶναι πολύτιμο μέταλλο, μὲ χρῶμα κίτρινο· τὸ μεταχειρίζονται νὰ κατασκευάζουν νομίσματα καὶ κοσμήματα.—'Η π εἶναι τὸ πιὸ σκληρὸ καὶ τὸ πιὸ βαρὺ ἀπ' ὅλα τὰ μέταλλα.—'Ο εἶναι μέταλλο ἡμίρρευστο σὲ συνηθισμένη θερμοκρασία, κι ὁμοιάζει μὲ ἀσήμι λυωμένο.—'Ο εἶναι κι αὐτὸ πολύτιμο μέταλλο μὲ κοκκινωπὸ χρῶμα, χρήσιμο γιὰ χύτρες, λέβητες κ. ἄλ.—Τὸ εἶναι μέταλλο βαρὺ καὶ ἀρκετὰ μαλακό, μὲ χρῶμα γαλανόφαιο· σκουριάζει εὐκολὰ μὲ τὸ μολύβι κατασκευάζουν σφαιῖρες, σφαιρίδια (σκάγια), σωλῆνες κ. ἄλ.

Β'.

Γ'.

'Ο Β, ἐπειδὴ ξέρει πὼς ἡ ἄκρια τοῦ στόλου τοῦ ἀλεξικέρανου εἶναι ἀπὸ, τὸ κάλυμμα, (τὸ καπάκι) τοῦ ὥρολογιοῦ ἀπὸ ἢ, τὰ συνηθισμένα κουτάλια ἀπὸ λευκὸ μέταλλο ἢ σίδηρο μὲ ἀπ' ἔξω, τὰ μαγειρικὰ σκεύη ἀπὸ, οἱ σωλῆνες τοῦ νεροῦ ἀπὸ κι' ἡ **στήλη** τοῦ θερμόμετρου γεμισμένη μὲ, φαντάζεται, ὅτι εἶναι μεγάλος **μεταλλουργός**. 'Ο καημένος ὁ Β! Δὲν πρέπει δὰ νὰ εἶναι καὶ τόσο φαντασμένος!

Χρῶματα: χρυσαφί, ἀσημένιο, μπακιρένιο, μολυβένιο.

48. Βιομηχανικά αντικείμενα.

ὁ καρφιᾶς, τὸ καρφι—καρφώνω, ἢ καρφίτσα—
καρφιτσώνω, ἢ βελόνη—ράβω.

Α'.

Κ εἶναι εἶδος σιδερένιο ἀγκάθι, μὲ κεφάλι φουσκωτὸ καὶ μύτη σουβλερῆ· χρησιμεύει νὰ , δηλαδή νὰ ἐνώνωμε δύο ἢ περισσότερα αντικείμενα ὄχι πολὺ σκληρά.—Τὸ εἶναι ὅμοιο μὲ τὴν καρφίτσα, ἀλλὰ πρὸ μεγάλο συνήθως, πρὸ χυνδρὸ καὶ μὲ πλατὺ κεφάλι· μὲ τὸ καρφι ἐνώνομε σφιγκτά, δηλαδή. . . . , σκληρὰ αντικείμενα, π. χ. σανίδια κ. ἄ.

Ἡ κατασκευάζεται ἀπὸ ἀτσάλι συνήθως, μὲ γυμνὸ καὶ τρύπιο κεφάλι καὶ πολὺ σουβλερῆ μύτη· περνοῦμε κλωστή στὴν τρύπα τοῦ κεφαλιοῦ της καὶ , δηλαδή ἐνώνομε μαλακὰ αντικείμενα, π. χ. ὑφάσματα, ἢ στερεώνομε σκληρὰ πάνω σὲ μαλακά, π. χ. τὸ κουμπί.—Ἐκεῖνος πὺ κατασκευάζει καρφιὰ λέγεται

Β'.

Γ'.

Ἡ Γ περνᾷ κλωστή στὴ της, γιὰ νὰ ἓνα κουμπί στὴν ποδιά της.—Ὁ Ἐ θὰ βάλῃ στὰ παπούτσια του· ξύλωσαν οἱ σόλες καὶ πρέπει νὰ τίς Ὁ Ἰ κ μέσα σ' ἓνα κουτὶ ἔντομα διάφορα·θὰ κάμῃ *συλλογὴ ἐντόμων*.

Μ' ἂν δὲν ὑπάρχη κ καὶ καταστήματα πὺ κατασκευάζουν καὶ β πῶς οἱ τρεῖς αὐτοὶ φίλοι θὰ ἔκαναν τὴ δουλειά τους;

49. Βιομηχανικά αντικείμενα.

(συνέχεια)

Τὸ γυαλί, τὸ κρύσταλλο, ἡ ἄργιλος, ἡ κεραμευτική, ἡ φαβεντιανή.

Α'.

Ἡ (τὸ ἀσπρόχωμα ἢ καὶ κοκκινόχωμα, ὅταν ἔχη μέσα σκουριά ἀπὸ σίδηρο) εἶναι χῶμα παχύ, κολλητικὸ καὶ εὐπλαστο· τὸ μεταχειρίζονται γιὰ τὴν ἀπλῆ — Ἡ τέχνη εἶναι ἡ κεραμευτική, ποὺ κασκευάζει ἀντικείμενα **βερονικωμένα** ἢ **σμαλτωμένα** ἀπὸ καλῆς ποιότητος ἄργιλο.

. . . . εἶναι τὸ διάφανο σῶμα ποὺ παράγεται, ὅταν, σὲ δυνατὴ φωτιά, λυώσωμε ἄμμο, σόδα καὶ κιμωλία μαζί.—Γυαλί καθαρὸ πολὺ, ἡχηρὸ καὶ λαμπερὸ εἶναι — Ἡ **καολίνη** εἶναι ἡ πιὸ καθαρὴ ἄργιλος καὶ μὲ αὐτὴ παρασκευάζουν τὴν

Β'.

Γ'.

Ἡ λεπτὴ εἶναι πολὺ ὠραία χωρὶς ἄλλο, ἀλλὰ ἡ φ τέχνη καὶ ἡ ἀπλῆ, μᾶς δίνουν ἐπίσης ἀντικείμενα χρήσιμα καὶ φτηνά.—Τὸ, εἶναι γυαλί πολὺ καθαρὸ καὶ βγάζει ἡχο καθαρὸ μὲ τὸν παραμικρότερο κτύπο. Ἀλλὰ μήπως καὶ τὸ, ποὺ χρησιμεύει γιὰ τὴν **κυπελοποιία**, εἶναι λιγώτερο πολύτιμο; «**Τὸ ὄμορφο δὲν εἶναι πάντα καὶ τὸ πιὸ ὠφέλιμο**».

50. Τὸ ἐμπόριο.

ὁ ἔμπορος, τὸ ἐμπόρευμα, ὁ πωλητής, ὁ ἀγορα-
στής, ὁ μεταπράτης ἢ ὁ μεταπωλητής,
ἀγοράζω, πουλῶ,

Α'.

Ἐ εἶναι ὅτι ἀγοράζεται καὶ πουλιέται
στὸ *ἐμπόριο*— ἓνα πράμα, ὅταν τὸ
πλερώνω καὶ τὸ κάνω κτῆμα μου, καὶ
ὅταν τὸ δίνω, τὸ *παραχωρῶ*, σὲ ἄλλον ἀπέναντι
χρήματος.—Ἐκεῖνος πού ἀγοράζει λέγεται . . .
. . . κ' ἐκεῖνος πού τὸ παραχωρεῖ,

Ἐκεῖνος πού πουλᾷ σὲ μικρὸς ποσότητες, ὅτι
ἀγόρασε ἀπὸ τὸν *μεγαλέμπορο*, εἶναι
ἢ, καὶ ὅποιος τὸ ἔχει ἐπάγγελμα ν' ἀγο-
ράζη καὶ νὰ πουλᾷ μὲ *κέρδος* εἶναι

Β'.

Γ'.

Ἐρωτήσατε τὸν μικρὸ Κ ποῦ εἶναι
τὸ *ἐμπορικὸ* πού πουλᾷ τὰ ζαχαρωτά: Θὰ σᾶς
ὀδηγήσῃ μὲ κλειστὰ μάτια, καὶ στὸ δρόμο θὰ σᾶς
ἐπαινεῖ τὸ, σὰν νὰ ἐπρόκειτο αὐτὸς νὰ
κερδίσῃ. Καὶ πολὺ συχνὰ πηγαίνει ἐκεῖ! "Ὅσο ὁ
. . . . εἶναι καλός, τόσο ὁ εἶναι λι-
γώτερο ἀπαιτητικός.—Καὶ μὴ νομίζετε πὼς ὁ Κ .
. . . . θελεῖ νὰ μετα ὅτι ἄ—
εἶναι πολὺ λαίμαργος, καὶ δὲ μπορεῖ νὰ κάνῃ τὸν
μ!

51. Τὸ ἔμπόριο (συνέχεια).

ἡ πίστωση, τὰ μετρητά, χονδρικῶς, λιανικῶς,
τὸ δεῖγμα, ἡ ἐπιγραφή (ἡ ἐτικέτα), ἡ ὠρι-
σμένη τιμή, ἡ συμφωνία, ὁ συναγωνισμός.

Α'.

Μικρὸ μέρος ἀπὸ ἓνα ἔμπορευμα εἶναι . . .
—Μικρὸ χαρτάκι, πὺν ἔχει πάνω γραμμένη τὴν
τιμή, εἶναι (.).— Ἡ ἀγορὰ
κ' ἡ πούληση σὲ μεγάλα ποσὰ εἶναι ἔμπόριο . . .
. . . καὶ σὲ μικρὰ ποσὰ, —"Ἄλλοι ἀγο-
ράζουν καὶ πουλοῦν μὲ **προθεσμία**, μὲ,
καὶ ἄλλοι μὲ

Οἱ ἔμποροι ἔχουν πάντοτε μεταξὺ
τους.— Ἐὰν ὁ ἔμπορος δὲν πουλᾷ τὰ ἔμπορεύματά
του μὲ, οἱ πελάτες του τοῦ κάνουν . . .
., μπαζαρεύουν, (διαπραγματεύονται).

Β'.

Γ'.

Ὑπάρχουν ἂ λίγο λεπτολόγοι. "Ἐτσι
ἡ γριὰ ἢ Κ, ὅταν φουνίξη, δὲ βασίζεται
στὴν τιμὴ πὺν εἶναι γραμμένη πάνω στὴν . . .
., κάνει καὶ —ἔξετάζει ἐπίσης, ἂν,
ἐκεῖνο πὺν ἀγόρασε, εἶναι ὅμοιο μὲ τὸ,
κ' ἔχει νόμο, νὰ μὴ ἀγοράζη ποτὲ μὲ π

Ἀγορὰ χ καὶ ὄχι λ, καὶ **πλε-
ρωμὴ** μ, νὰ ἔνας τρόπος, κ' εὐχαριστημέ-
νος νὰ μένη κανεὶς ἀπὸ τὶς ἀγορές του, καὶ οἰκονο-
μίες νὰ κάνη ἀρκετές.



Στό έμπορικό.

52. Μέσα συγκοινωνίας.

(δρόμοι—ταξίδια)

τὸ μονοπάτι (ἢ ἀτραπός), ὁ δρόμος (ἢ ὁδός) ἢ
λεωφόρος, τὸ πεζοδρόμιο, ἢ ἀναχώρηση,
(ἀναχωρῶ), ἢ ἄφιξη (φθάνω), περπατῶ.

Α΄.

Ἄ (. . . .): ξεκινῶ νὰ φύγω ἀπὸ
ἓνα μέρος.—Ἄ : φθάνω ἐκεῖ πού ἤθελα
νὰ πάγω.—Τὸ μέρος ἀπ' ὅπου πηγαίνω εἶναι . .
. . . .— : *προχωρῶ* σ' ἓνα δρόμο.—
Δρόμος στενός, συνήθως πάνω στὸ βουνό, εἶναι .
. . . . (ἀτρ), καὶ φαρδὺς δρόμος στρωμένος
ἢ διορθωμένος εἶναι—Οἱ φαρδεῖς δρό-
μοι ἔχουν καὶ γιὰ τοὺς ἀνθρώπους
μόνο.

Β΄.

Γ΄.

Ὁ ἀκούραστος ταχυδρόμος ἀ νὰ κάμη
τὸν γύρο του.—Π μὲ γοργὸ βῆμα ἀπὸ
. φαρδεῖς—στενοὺς, διορθωμένους—χα-
λασμένους, ἀνηφορικοὺς—κατηφορικοὺς, ἀπὸ μ .
., ἀνάμεσα ἀπὸ χωράφια... Παντοῦ τότε
βλέπω νὰ φθάνη μὲ εὐχαρίστηση. Αὐτὸς εἶναι πού
φέρει στοὺς χωρικοὺς τὰ νέα πού περιμένουν,
γράμματα ἀπὸ τοὺς ἀπόντας, ἀπὸ τὰ παιδιά τους ἢ
ἀπὸ τοὺς γονεῖς των.

53. Μέσα συγκοινωνίας (συνέχεια).

τὸ πλοῖο, ἢ βάρκα, ὁ πορθμὸς (ὁ κανάλι), ὁ διώ-
ρυκας, ἢ ἀμαξοστοιχία (τὸ τρένο), ἢ ἀτμο-
μηχανή, τὸ βαγόνι, ὁ σιδηρόδρομος.

Α΄.

Δρόμος στρωμένος μὲ σιδερένια ραβδιά *πα-
ράλληλα* εἶναι—Ἄμáξι σιδηρόδρο-
μου γιὰ τοὺς ἐπιβάτες εἶναι, καὶ τὸ
ἀμάξι πὺν εἶναι μπρὸς—μπρὸς καὶ σέρνει τὰ βα-
γόνια εἶναι—Πολλὰ βαγόνια στὴ σειρὰ
δεμένα σὲ μιὰ ἀτμομηχανή εἶναι ἢ

Π ἢ εἶναι στενὸς δρόμος *φυ-
σικός*, καὶ, *τεχνητὸς*, σκαμμένος ἐπί-
τηδες.— εἶναι ἓνα σκάφος γεφυρωμένο,
μὲ μικρὴ ἢ μεγάλη *χωρητικότητα*.—Ἡ
εἶναι χρήσιμη γιὰ κοντινὰ θαλασσινὰ ταξίδια, σὲ
λίμνες, ποταμοὺς καὶ λιμάνια.

Β΄.—

Γ΄.—

Ὁ βαρκάρης τραβᾷ τὰ κουπιὰ, κ' ἢ
του, φωρτομένη ἀπὸ ταξιδιωτὲς, γλυστρᾷ σὰν
ψάρι μέσα στὸ στενὸ καὶ πλησιάζει τὸ
., πὺν περιμένει ἔξω στὸ λιμάνι—ἔνω ἢ
. μὲ τὰ γαντσωμένα ἀπὸ τὴν . . .
., φθάνει μὲ ταχύτητα στὸ σταθμὸ, πάνω
ἀπὸ τὰ σιδερένια ραβδιά.



Ἀμαξοστοιγία. — Τὸ τρένο στὸ σταθμὸ.

54. Μεταφορικά μέσα.

ὁ τροχιόδρομος (τὸ τράμ), τὸ λεωφορεῖο, τὸ
ἀμάξι, ἀγοραῖα, ἀμάξι φορτηγό, τὸ κάρρο
(ἢ σούστα), τὸ χειραμάξι.

Α'.—

Τὸ εἶναι μεταφορικὸ μέσο πολὺ χρή-
σιμο γιὰ τὸν ἄνθρωπο.—'Αμάξι μὲ ἓνα ἢ δύο
ἄλογα, πὺ πληρώνεται μὲ τὴν ὄρα ἢ μὲ θέση, εἶ-
. . . . —'Αμάξι μεγάλο, πὺ κάνει τακτικὸ
δρομολόγιο, εἶναι —Εἶδος λεωφορείου,
πὺ κινεῖται πάνω σὲ σιδερένια ραβδιά, εἶναι . .
. (. . . .).

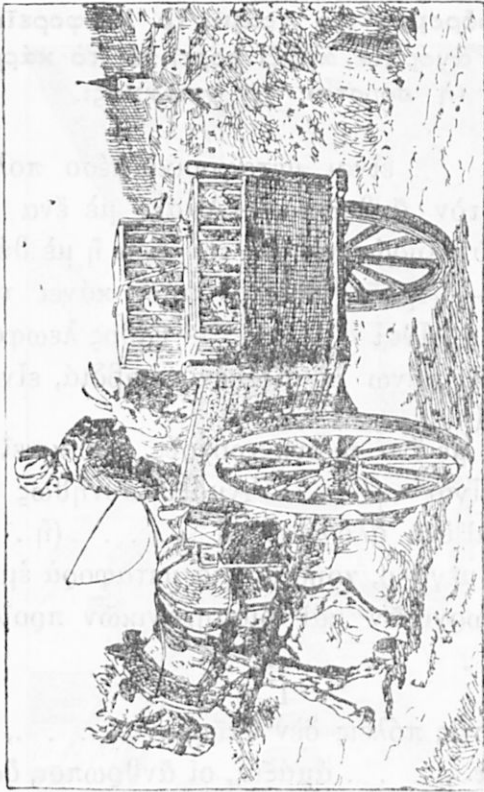
'Αμάξι μὲ ἓνα ἢ δύο τροχοὺς, πὺ κινεῖται μὲ
τὰ χέρια, εἶναι —'Αμάξι συνήθως μὲ δύο
τροχοὺς καὶ ἓνα ἄλογο εἶναι (ἢ),
καὶ κάρρο μεγάλο, χρήσιμο γιὰ μεταφορὰ ἐμπορευ-
μάτων, γεωργικῶν καὶ βιομηχανικῶν προϊόντων,
εἶναι

Β'.

Γ'.

'Εὰν στίς πόλεις δὲν ὑπῆρχαν,
. . . . , καὶ ἄ ἀμάξια, οἱ ἄνθρωποι, ὅσοι δὲν
ἔχουν **ιδιωτικὸ ἀμάξι**, θὰ ἦσαν ἀναγκασμένοι νὰ
πηγαίνουν πεζῇ.

'Εὰν στήν ἐξοχὴ δὲν ὑπῆρχον οὔτε,
οὔτε, οὔτε ἀμάξι, πὺς οἱ γεωρ-
γοὶ θὰ κουβαλοῦσαν τὰ προϊόντα τους ;—Βλέπετε
πόσον ὠφέλιμα εἶναι τὰ ἀμάξια ;



μέσα συγκοινωνίας και μεταφορᾶς

55. Μεταφορικά μέσα (συνέχεια).

ἀποβιβάζεται, ἐπιβιβάζεται, ἀποπλέει, ἀρά-
ζει, κυβερνᾷ, κωπηλατεῖ, τὸ πηδάλιο
(τὸ τιμόνι).

Α΄.

Κ : τραβᾷ ὁ κωπηλάτης τὰ κουπιά,
γιὰ νὰ κάνη νὰ κινηθῆ τὸ πλοῖο.— : δι-
ευθύνει ὁ κυβερνήτης (ὁ καπετάνιος) τὸ πλοῖο, μὲ
τὴ βοήθεια τοῦ (.) πρὸς τὸ μέρος
πὸν θέλει νὰ πάη.— : φθάνει, προ-
σεγγίζει καὶ **ἀγκυροβολεῖ**, σὲ λιμάνι.— :
ἀναβαίνει ὁ ταξιδιώτης καὶ βγαίνει σὲ πλοῖο.— . .
. . . . : κατεβαίνει καὶ βγαίνει ἀπὸ τὸ :
ἀναχωρεῖ τὸ πλοῖο, ἀφοῦ λύσουν οἱ ναῦτες τὰ σχοι-
νιά του (τὰ παλαμάρια) ἀπὸ τὴν παραλία.

Β΄.

Γ΄.

Ὁ Π. καὶ ὁ Β βλέπον μιά
βάρκα πὸν στὸ γιालό.— , θέ-
λουν ν' ἀ , κ. δυνατὰ
γιὰ ν' ἀπομακρυνθοῦν, μὰ ἀλλοίμονο ! δὲν ξέρουν
νὰ τὴν κ , νὰ διευθύνουν τὸ , κ' ἢ
βάρκα προχωρεῖ ὅπου τὴ φέρνει τὸ ρεῦμα.

Οἱ δύο ἀνόητοι τρέμουν ἀπὸ φόβο καὶ ζητοῦν
βοήθεια, μὰ εἶναι ἀρκετὰ μακριά, καὶ δὲν μποροῦν
ν' ἀπ

Καὶ τί θὰ συμβῆ τώρα ;

56. Ναυτιλία.

τὸ καράβι, τὸ ἐμπορικόν, τὸ πολεμικόν, ἡ θαλαμηγός, τὸ κατὰστρωμα, τὸ σκάφος, τὸ κῦτος (τὸ ἀμπάρι), ὁ ναύτης, τὸ πλήρωμα.

Α΄.—

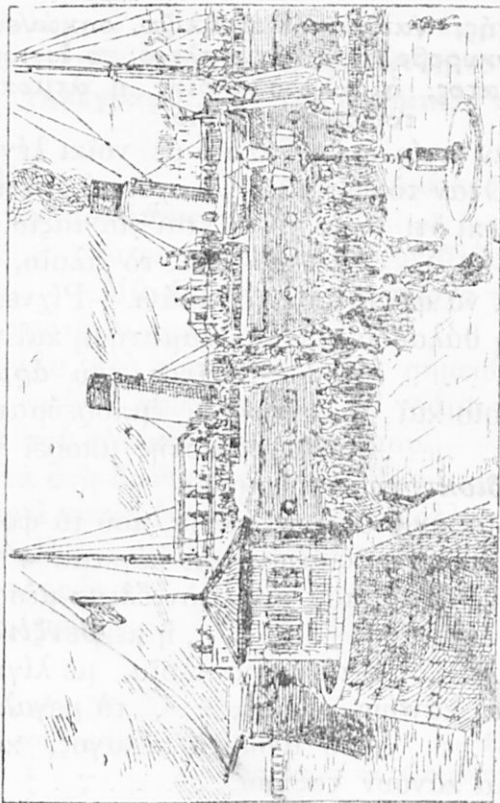
Κάθε μεγάλο, πού πλέει κυρίως σὲ ἀνοικτὲς θάλασσες, εἶναι—Ἐκεῖνος πού ὑπηρετεῖ στὸ καράβι εἶναι—“Ὅλοι οἱ ναῦτες ἐνὸς καραβιοῦ ἀποτελοῦν τὸ του.

τὸ ἀνώτερο σανίδωμα τοῦ πλοίου εἶναι τὸ καὶ τὸ βάθος του εἶναι τὸ (.)—Πλοῖο ὀπλισμένον γιὰ μάχη εἶναι, κ' ἐκεῖνο πού μεταφέρει ἐμπορεύματα,—Πλοῖο πού εἶναι προωρισμένο μόνο γιὰ ἐπιβάτες λέγεται

Β΄.—

Γ΄.—

Ἄξιζεν τὸν κόπον νὰ ἐπισκεφθῇ κανεὶς π., ὅταν μάλιστα εἶναι π. ἢ ἐ—Προσεκτικὰ πισσωμένο, βυθισμένο ἀρκετὰ μέσα στὰ νερά, μὲ πελώριες ποσότητες ἐμπορεύματα ἢ προμήθειες μέσα στὸ (.) του.—Καὶ πάνω στὸ μὲ πόση βία καὶ σπουδὴ οἱ ν, τόπ., ἐκτελοῦν τὶς διάφορες ἐργασίες τοῦ πλοίου;



Τὸ λιμένα. — Ἀτιμόπλοιο πλεουσιμένο
σὴν προκυμαία.

57. Λέξεις σχετικῆς μετὴ ναυτιλία.

ὁ ἐφοπλιστής, ναυλώνω, ἐξοπλίζω, σηκώνει τὴν ἄγκυρα, ἀγκυροβολεῖ, τὸ ἀτμόπλοιο, τὸ ἱστιοφόρο, ἡ βενζινάκατος, ἡ θαλασσοπλοῖα, ἡ ἀτμοπλοῖα, τὸ ὑπερωκεάνειο.

Α΄.— Ὄταν παίρνω ἓνα πλοῖο μετὸ νοῖκι λέγω τὸ: — Ὄταν τὸ ἐφοδιάζω μετὸ πανιά, μετὸ ἄγκυρα, καὶ ὅτι ἄλλο χρειάζεται γιὰ ταξίδι: τὸ — Σ. — τὸ πλοῖο, ὅταν ἐτοιμάζεται νὰ φύγη ἀπὸ τὸ λιμάνι.— Ρίχνει τὴν ἄγκυρα στὴ θάλασσα γιὰ νὰ σταματήσῃ καὶ νὰ μὴ κινιέται: — Ἐκεῖνος ποὺ **ἀρματώνει** ἓνα πλοῖο καὶ τὸ φορτώνει ἐμπορεύματα λέγεται — Ὁ ἐφοπλιστής μπορεῖ νὰ μὴ εἶναι καὶ **ιδιοκτήτης** τοῦ πλοίου.

Τὸ πλοῖο κινιέται ἢ μετὸ **πανιά**, ποὺ τὰ φουσκώνει καὶ τὰ σπρώχνει ὁ ἀέρας, καὶ λέγεται , ἢ μετὸ **ἀτμό**, ποὺ κινεῖ τὸν **ἔλικα** μέσα στὸ νερό, καὶ λέγεται , ἢ μετὸ **βενζίνα** καὶ λέγεται — τὰ μικρὰ πλοῖα, μετὸ λίγη **χορηγικότητα**, κάνουν , τὰ μεγαλύτερα κάνουν στὸ ἀνοικτὸ πέλαγος, καὶ τὰ πολὺ μεγάλα κάνουν ταξίδια.

Β΄.

Γ΄.

Ὁ Α νομίζει πὸς ἀρκεῖ ἓνας ἐ νὰ παραγγεῖλῃ σὲ κανένα **ναυπηγεῖο** ἓνα πλοῖο καὶ νὰ τὸ **καθελκύσῃ** στὴ θάλασσα. Ὁ μεγαλύτερός του ἀδελφός τοῦ παρατηρεῖ πὸς, πρὶν νὰ σ , νὰ ξεκινήσουν, νὰ βγοῦν ἀπὸ τὸ λιμάνι, πρέπει καὶ νὰ τὸ ἐφοδιάσουν μετὸ προμήθειες. Ἐκτὸς ἂν εἶναι δυνατὸν νὰ τὸν τὴ στιγμή ποὺ εἶναι ἕτοιμο γιὰ νὰ φύγη.

58. α' Ταχυδρομεία καὶ τηλεγραφεῖα.

ὁ φάκελλος, τὸ γραμματόσημο, ἡ ἐπιστολὴ (τὸ γράμμα), τὸ τηλεγράφημα, ἡ διεύθυνση, τὸ ταχυδρομεῖο, ὁ τηλεγράφος, τὰ ταχυδρομικά, τὰ τηλεγραφικά.

Α'.— Ἐ εἶναι τὸ γραμμένο χαρτὶ πού τὸ στέλνω *συνήθως* μὲ τὸ, καὶ τ, ὅταν συνεννοοῦμαι μὲ ἄλλον μὲ τὸν— Μία ἐπιστολὴ ἢ μιὰ *κάρτα* τὴν κλείω μέσα σὲ χαρτένια σακκούλα, σὲ— Πάνω στὸ φάκελλο, στὸ προσθινὸ μέρος, σημειῶνω τὴ ἐκείνου πού θὰ πάρῃ τὸ γράμμα, κι ἀπὸ τὸ μέρος πού τὸν κλείω, τὴ δική μου.

Κοντὰ στὴ διεύθυνση κολλῶ ἓνα μικρὸ τετράγωνο χαρτὶ τυπωμένο κι ἀλειμμένο κόλλα, τὸ— Βάζω γραμματόσημο πάνω στὸ φάκελλο θὰ πῆ: πληρῶνω— Τὰ χρήματα πού δίνω γιὰ τὸ τηλεγράφημα λέγονται ἔξοδα

Β'.

Γ'.

Γιὰ νὰ εὐχηθῇ τὴν *Πρωτοχρονιά* ὁ Γ στὸ θεῖο του, τοῦ γράφει μία ὥραία ἔ— Ἕνας ὑπάλληλος τοῦ τ τοῦ εἶπε, γιὰ νὰ πληρώσῃ τὰ τ, ἀρκεῖ, νὰ κολλήσῃ ἓνα γ τῶν λεπτῶν, ἐπειδὴ τὸ βάρος τῆς ἐπιστολῆς εἶναι περισσότερο ἀπὸ 15 *γραμμάρια*.

Πάνω στὸ φάκελλο, πού τὸν ἔκλεισε καλά, σὰν νὰ ἐπρόκειτο γιὰ μεγάλο μυστικό, ὁ Γ ἔγραψε τὴ— Ἡ ἐπιστολὴ του θὰ φθάσῃ πιὸ ἀργὰ ἀπὸ ἀλλὰ καὶ τὰ ἔξοδα θὰ κόστιζαν περισσότερο.

58 β'. Ἀερόστατα.

Ὁ ἀεροναύτης, ἡ σφαῖρα, ὁ κάλαθος, τὸ ἀερόστατο, αἰχμάλωτο, πηδαλιουχούμενο.

Α'.—

Ὀνομάζεται, μηχανήμα πού ὑψώνεται στὸν ἀέρα, μὲ τὴ βοήθεια ἑνὸς πολὺ ἐλαφροῦ ἀέριου, μὲ τὸ ὁποῖον εἶναι γεμάτη ἢ του. — Ἐκεῖνος πού ἀναβαίνει στὸν ἀέρα μὲ τὸ ἀερόστατό του εἶναι — Οἱ ἀεροναῦτες μπαίνουν μέσα στὸν, πού κρεμίζεται ἀπὸ τὴ σφαῖρα. — Ἀερόστατο πού μένει στὸν ἀέρα σχεδὸν ἀκίνητο, μὲ τὴ βοήθεια ἑνὸς σχοινοῦ, εἶναι — Κι ἀερόστατο πού τὸ διευθύνει ὁ ἀεροναύτης ὅπου θέλει *κατὰ βούληση*, εἶναι

Β'.

Γ'.

Ὁ Α, εἶδε νὰ φουσκώνουν ἕνα ἄ, τὸ ὁποῖον, ἀφοῦ τὸ κράτησαν λίγο μὲ τὰ σχοινιά, ὡς πού νὰ τακτοποιηθῇ ὁ, καὶ μῆ μέσα στὸν, ὑψώθηκε σιγὰ-σιγὰ στὸν ἀέρα.

Καὶ δὲν χωρεῖ στὸ νοῦ τοῦ Α πῶς τὸ ἀερόστατο ἀναβαίνει ἔτσι ὑψηλά! Θὰ τὸ μάθῃ ἀργότερα.

59. Ἡ ἰδιοκτησία—ὁ πλοῦτος.

ὁ πλούσιος, ὁ πτωχός, ὁ κτηματίας, ἡ ἰδιοκτησία,
κατέχω, πλουτίζω, πτωχαίνω.

Α'.—

—“Ὅτι ἀνήκει σὸν καθένα εἶναι του.
., ὅτι ἔχω σὴν κυριότητά μου.—“Ὅποιος
κατέχει πολλὰ εἶναι—“Ὅποιος δὲν ἔχει
οὔτε τὰ χρειαζόμενα εἶναι—Λέγω: εἶμαι
., ἐὰν ἔχω πολλὰ χωράφια, σπίτια κι ἄλλα
κτῆματα.—., ὅταν κερδίζω πολλά, καὶ
., ὅταν τὰ χάσω.

Β'.—

Γ'.—

“Ὁ π πὸν ζητᾷ νὰ π μὲ τὴν
ἐργασία καὶ τὴν οἰκονομία, κι ὁ π πού,
μαζὶ μὲ τὴν ἐπιθυμία νὰ κατέχη ὅσα ἔχει καὶ
νὰ ἀυξάνη τὴν ἰ του, δὲν παραμελεῖ καὶ
τὴν ἐργασία, εἶναι ἐξ ἴσου σεβαστοί.

60. Ἡ οἰκονομία.

ὁ οἰκονόμος, ὁ σπάταλος κι ὁ ἄσωτος, ἡ Λαϊκὴ
Τράπεζα, τὸ ταμιευτήριον, τὸ βιβλιάρειον, ἡ κα-
τάθεση-οὐ καταθέσεις, οἰκονομῶ, σπαταλῶ.

Α'.

Ἡ Λ. Εἶναι κατάστημα, ὅπου
δέχονται τὰ μικρὰ ποσὰ πού *ἐξοικονομεῖ* κανεὶς.—
τὸ τῆς Τράπεζας δίνει ἕνα, ὅπου
γράφονται οἱ κ.—, ὅταν βάζω κατὰ
μέρος, ἕνα ποσὸ ἀπὸ τὰ κέρδη μου.— (ἄσω-
τεύω) ὅταν ἐξοδεύω ἐκεῖ πού δὲν πρέπει, ὅσα δὲν
πρέπει κι ὅταν δὲν πρέπει.— Ἐκεῖνος πού κάνει
οἰκονομία εἶναι, κ' ἐκεῖνο πού σπαταλᾷ
εἶναι κι

Β'.

Γ'.

Ὁ Μ. εἶναι ο.—Εἶναι καιρὸς
τώρα πού ἔχει β. τοῦ τ.—Κατα-
λαβαίνει ὅτι ἐνόσω εἶναι νέος, πρέπει νὰ κάνη
οἶ. γιὰ τὶς κακὰς ἡμέρας, ἀντὶ νὸ σπαταλᾷ
σὲ ἀνώφελα ἔξοδα ἢ ὑπερβολικὰς δαπάνες.—Δὲ θέ-
λει νὰ μιμηθῇ τὸν τζίτζικα τοῦ παραμυθιοῦ, κι
ἔχει δίκαιον.

61. Πρόνοια—'Ασφάλεια.

ἡ ἀσφάλεια, ἡ (ἀσφαλιστικὴ) ἑταιρία, ἡ πρόνοια,
ἡ ζημία, τὰ ἀσφάλιστρα, ὁ προνοητικός,
ἀσφαλίζομαι-ἀσφάλεια ζωῆς, ἀσφάλεια
πυρκαϊᾶς, ταμεῖο συντάξεως.

Α'—

Ἄ. θὰ πῆ: γράφομαι σὲ μιὰ ἀ.,
δηλαδή κάνω συμφωνία μὲ μιὰ (.),
νὰ μὲ ἀποζημιώσῃ. ἐὰν πάθω καμμιά., π.χ.
ἂν καῖ τὸ σπίτι μου ἢ τὸ κατάστημά μου, νὰ μοῦ
πληρώσῃ τὴν ἀξία τους, ἂν πεθάνω, νὰ δώσῃ ἓνα
ποσὸ χρήματα στὴν οἰκογένειά μου. κ. οὐ. κ.—Ἔτσι
εἶμαι π., γιὰ κάθε κίνδυνο.—Τὰ χρήματα
ποῦ θὰ πληρώνω κάθε χρόνο στὴν ἀσφάλεια
λέγονται.

Β'—

Γ'—

Ὁ Γ. κ' ἢ Γ. εἶναι ὄρφανὰ ἀδέλ-
φια, μὰ κατορθώνουν τώρα νὰ σπουδάζουν, γιὰτὶ ὁ
πατέρας των ἦταν γουμμένος στὴν ἀ.—
Ἡ μητέρα τους θὰ βρίσκονταν τώρα σὲ δύσκολη
θέση, γιὰτὶ στὸ γειτονιά τους γένηκε μεγάλη πυρ-
καϊά· ἀλλ' εὐτυχῶς εἶχαν ἀσφαλισμένο τὸ σπίτι
τους σὲ, ἢ ὅποια τοὺς πλήρωσε
τις.—(Παίρνουν ἀκόμα χρήματα κι ἀπὸ τὸ
., ὅπου ὁ πατέρας τους εἶχε τὴν
π., ν' ἀφήνῃ κάθε μῆνα ἓνα μικρὸ ποσὸ
ἀπὸ τὸ μισθὸ τοῦ γιὰ **σύνταξη**. Πόσες οἰκογέ-
νιες δὲ θὰ δυστυχοῦσαν, ἂν ἦταν π.!

62. Συνεταιρισμός—'Αλληλεγγύη

ὁ συνétairos, ὁ συνεταιρισμός, συνεταιρίζομαι, συνεννοοῦμαι, συνεργάζομαι, ἡ συνεννόηση.

Α'.

Σ. : προσπαθῶ γιὰ κάτιτι, μαζί μὲ ἓνα ἢ περισσότερα πρόσωπα, π.χ., νὰ διαδώσω μία *ιδέα*, νὰ γράψω ἓνα βιβλίον, νὰ βγάλω μιὰ ἐφημερίδα, νὰ κατασκευάσω ἓνα πρωτότυπον μηχανήμα, κ.τ. ὅ.— γι' αὐτὸ ἔρχομαι σὲ *συνεννόηση* μαζί τους,

Ἐὰν καταθέσω καὶ *ὕλικα* κεφάλαια τότε, εἶμαι σὲ μιὰ *ἐπιχείρηση*, σ' ἓνα

Β'.

Γ'.

Ὁ Β. εἶναι ὑπερήφανος, γιὰτὶ πῆρε μέρος σὲ σ. τῆς *ἀλληλοβοήθειας* τοῦ σχολείου του.— Ὁ *σύνδεσμος* ὅμως αὐτὸς δὲ γένηκε χωρὶς κόπον.— Ὁ δάσκαλος ἀναγκάσθηκε νὰ τοὺς ἐξηγήσῃ πολλὰς φορὰς πὼς εἶναι ὠραῖον, φιλανθρωπικὸν καὶ προνοητικὸν ἢ σ. κ' ἡ *κατάθεση* ὁ λεπτῶν ἢ μιᾶς δραχμῆς τὴν ἑβδομάδα.

Ὁ Β. εἶναι πιστὸς σ., γιὰτὶ καταθέτει, τακτικὰ τὴν *συνδρομὴν* του κάθε Δευτέρα.— Ἔξερει πὼς, κάνοντας ἔτσι, σ. μὲ τοὺς συμμαθητὰς του, γιὰ νὰ ἐφαρμόσουν μαζί μιὰ *εὐγενικὰ* καὶ μεγάλην ἰδέαν.

63. Φιλανθρωπία—Καλωσύνη.

ἡ εὐεργεσία, ἡ ἐλεημοσύνη, ὁ φιλόανθρωπος, ὁ πονόψυχος, ὁ εὐσπλαχνικός, ὁ τρυφερός, ὁ εὐαίσθητος, ὁ ἀνοιχτοχέρης, παρηγορῶ (νὰ παρηγορήση).

Α΄.

Ἐκεῖνος πὺν εὐκόλα συγκινεῖται στὶς θλίψεις καὶ στὶς στενοχώριες τοῦ ἄλλου εἶναι ε καὶ τ — Ἐκεῖνος πὺν ζητᾷ ν' ἀνακουφίσῃ τοὺς πόνους τοῦ ἄλλου, νὰ τὸν π , νὰ τὸν ἐνθαρρύνῃ στὴν ἀπελπίσια του εἶναι φ , ε καὶ π — Ἐκεῖνος πὺν δίνει βοήθεια χρηματικὴ, τροφή, ἐνδύματα κ.λ.π., κάνει ἐ — Ἐκεῖνος πὺν ἀγαπᾷ νὰ δίνῃ πολλὰ εἶναι ἀ — Τὸ καλὸ πὺν κάνομε σὲ ἄλλον λέγεται ἐ

Β΄.

Γ΄.

Ἐὰν ἔχῃς καρδιὰ τ καὶ ἐ , δὲ θὰ βλέπῃς τὴ δυστυχία καὶ τὴν κακομοιριά τῶν ἄλλων χωρὶς νὰ συγκινηθῆς. — Ἐὰν εἶσαι φ καὶ π , θὰ βρῆς τρόπο νὰ τοὺς ἀνακουφίσῃς· θὰ θυμηθῆς ἀμέσως πὺς μπορεῖ κανεὶς νὰ κάνῃ ἐ καὶ μὲ τὸ τίποτε, μὰ ὅτι καὶ «κάθε ἐλεημοσύνη δὲν εἶναι πάντοτε καὶ εὐ »

64. α'. Ἐγωϊσμός—Φιλαργυρία.

ὁ φυλάργυρος, ὁ συμφεροντολόγος, ὁ γλίσχρος,
ὁ ἀναίσθητος, ὁ ἐγωϊστής, ἡ φυλαργυρία.

Α'.

Ἐκεῖνος πού φροντίζει μόνο γιὰ τὸν ἑαυτό του εἶναι ἐ—Ἐκεῖνος πὺν δύσκολα συγκινεῖται εἶναι—Ἐκεῖνος πὺν ἀγαπᾷ ὑπερβολικὰ τὸ χρῆμα εἶναι, καὶ τὸ ἐλάττωμά του αὐτὸ λέγεται—Ἐκεῖνος πὺν τίποτε ἄλλο δὲν λογαριάζει στὸν κόσμον παρὰ μόνον τὸ δικό του τὸ συμφέρον, εἶναι—Ἐκεῖνος πὺν περιορίζει τὶς ἀπαραίτητες ἀνάγκες του—καὶ τὶς πὺν ὠφέλιμες—εἶναι

Β'.—

Γ'.—

Ὁ μικρὸς Θ δὲν ἤθελε ποτὲ νὰ κάμῃ καλὸ στοὺς συμμαθητὲς του. Ἄ
κι ἀδ. στὶς λύπες των, ἦταν ἐ

Σήμερα γλ καὶ συμ ὁ ἀγρονόμος Θ μὲ τὸ παρατσούκλι ὁ μπαρπατσιγκούνης, θὰ καταντήσῃ ὁ πὺν φ. . . . ἄνθρωπος τοῦ κόσμου. Ἡ φ του θὰ τὸν καταστήσῃ δυστυχησμένον.

64. β'. Τὸ ὑπερβολικὸν—Τὸ μέτριον.

ὁ λογικός, ὁ ἀνόητος, ὁ ὑπερβολικός, ὁ μετρημένος, ὁ μετριοπαθής, μεταχειρίζομαι, καταχρῶμαι.
Α'.

Μ : κάνω χρήση ἑνὸς πράγματος.—
"Οποῖος εἶναι μακρὰ ἀπὸ κάθε *κατάχρηση* εἶναι
μ , καὶ αὐτοῦ ὁ ἀντίθετος εἶναι ὁ
ὕ —"Οποῖος δὲν ξεπερνᾷ τὸ τακτικὸν καὶ τὸ
μέτριον εἶναι μ —"Οποῖος συμμορφώνεται
μὲ τὸ σωστὸ εἶναι , καὶ ὁ ἀντίθετός του
εἶναι

Β'.—

Γ'.—

"Ὅσο ἢ μέτρια καὶ ἢ λογικῆ—ἢ μ —
χρήσιμα τῶν καλῶν πραγμάτων εἶναι *σωτήριο*, τόσο
ἢ ὑπερβολικῆ καὶ ἢ ἀνόητῆ τους χρήσιμα—ἢ κατ . . .
. . . —εἶναι κακὸν καὶ *ὀλέθριον*.

—«Τὸ πολὺν περίσσιον, χαλᾶ τὸ ἴσιον»

—«Πᾶν μέτρον ἄριστον».

65. Ἡ ὄραση.

Αἰσθήσεις ὀπτικές—Τὰ χρώματα.

τὸ μάτι (ὁ ὀφθαλμός), ἡ ὄραση (τῆς ὀράσεως) τὸ
φῶς, τὸ χρῶμα, ὁ χρωματισμός, παρατηρῶ,
ἐξετάζω, χρωματίζω (νὰ χρωματίσω).

Α'.

Τὸ εἶναι ἡ *αἰτία* ποὺ κάνει τὰ σώ-
ματα νὰ *φαίνονται*—νὰ γίνουν ὁρατά.—Τὸ . .
. . . . πάλι τοὺς δίνει τὸ , τὰ κάνει ἄσ-
πρα, κόκκινα, πράσινα κ. τ. λ.—Μποροῦμε ὁμως
ν' ἀλλάξωμε τὸ τους, νὰ τὰ ἢ
νὰ τὰ ξεχρωματίσωμε (νὰ τὰ κάνωμε ξέθωρα ἢ
ἄχροα).

Τὸ (. . . .) εἶναι τὸ ὄργανο τῆς
.—Ρίχνω ματιὰ—διευθύνω τὸ βλέμμα
μου—σ' ἓνα ἀντικείμενο εἶναι : π καὶ
παρατηρῶ προσεκτικὰ εἶναι : ἐ

Β'.

Γ'.

Ὁ Π παίζει μὲ μιὰ *πολύεδρη* φιάλη ἀπὸ
κρύσταλλο. Τὴ βάζει μπρὸς στὰ του, καὶ δοκι-
μάζει νὰ τὰ πέρα ἀντικείμενα. Ὑστερα τοῦ ἔρχε-
ται ἡ ἰδέα νὰ βάλῃ τὴ φιάλη μπρὸς σὲ μιὰ *ἀκτίνα* τοῦ
ἡλίου ποὺ ἔμπαινε ἀπὸ τὴ χαραμίδα τοῦ παραθυριοῦ. Ὡ!
καὶ τί βλέπει; ἄπλωμένα πάνω στὸ τραπέζι τὰ
τοῦ *οὐράνιου τόξου*!

Ὁ Π συλλογιέται, μὰ ἄδικα κουράζει τὸ
μυαλό του. Ἐ τὸ διάφωνο καὶ ἄχρομο γυαλὶ
τῆς φιάλης, τὴ φωτεινὴ λουρίδα γεμάτη ἀπὸ μικροσκο-
πικὰ κινούμενα σώματα, ἀλλὰ δὲν καταλαβαίνει πόθεν
ἐρχονται τὰ ὄρατα αὐτὰ ποὺ τόσον τὸν εὐχαρι-
τοῦν! Μὰ θὰ τὸ μάθῃ ἀργότερα.

66. Ἡ ἀκοή.

Αἰσθήσεις ἀκουστικῆς—Οἱ ἦχοι.

ἡ ἀκοή, ἡ ὁμιλία, ὁ ἦχος, ὁμιλῶ, ἀκούω, προσέχω,
τὸ αὐτί, ὁ κουφός, ὁ βουβός, κουφαίνω, βου-
βαίνω, βουβαίνομαι, κωφεύω.

Α'.

Ὁ . . . : προφέρω λέξεις, λέγω λόγια· αὐτὸ
λέγεται καὶ ὁ— Ὅταν κινηθῇ ἕνα
πρᾶγμα γρήγορα, βουίξει, βγάξει— Π . . .
. . . : διευθύνω τὸ αὐτί μου σὲ κάποιον ἦχο.— Ἀ
. . . . : νοιώθω, καταλαβαίνω, ἦχους· αὐτὸ λέ-
γεται καὶ ἄ— Τὸ ὄργανο τῆς ἀκοῆς εἶναι
τὸ

Ὅποιος δὲν ἀκούει εἶναι , κι ὅποιος
δὲν ὁμιλεῖ,— Κ : κάνω πῶς δὲν
ἀκούω.— Κ : κάνω τὸν ἄλλον νὰ μὴ
ἀκούη.— Β : τὸν κάνω νὰ μὴ ὁμιλῇ καὶ
β : δὲν ὁμιλῶ, παύω νὰ ὁμιλῶ.

Β'.

Γ'.

Δὲν ἀρκεῖ ν' ἀνοίξη κανεὶς τὰ του,
γιὰ νὰ πιάσῃ τοὺς , νὰ πῆ πῶς π
πρέπει ἀκόμα καὶ νὰ νοιώσῃ τοὺς ἦχους αὐτοὺς,
νὰ τοὺς ἀντιληφθῇ, ἀλλοιωτῶς εἶναι—
Ἔτσι καὶ γιὰ νὰ μάθῃ κανεὶς ὁ , πρέπει πρῶ-
τα νὰ ξέρῃ νὰ ἄ καὶ νὰ π— Πόσοι
θὰ ἔκαναν καλὰ νὰ ἤξεραν νὰ σιωποῦν, ἀντὶ νὰ
μᾶς κ με τὴν ἀνώφελη φλυαρία τους!

67. Ἡ ἀφή—Αἰσθήσεις ἀπτικές.

ἡ ἀφή, ψηλαφῶ, χαϊδεύω, ἐγγίζω, τρίβω, θλίβω, ζυμώνω.

Α'.— ἀκουμπῶ πάνω σ' ἓνα προᾶγμα.—Ψ : ἐγγίζω μὲ τὸ χέρι.—Χ ψηλαφῶ ἔλαφρὰ μὲ τὰ χέρια, γιὰ νὰ δείξω εὐχαρίστηση κι ἀγάπη.—Θ : σφίγγω δυνατὰ ἓνα προᾶγμα, κυρίως μὲ τὰ χέρια μου.—Τ : περνῶ ἓνα προᾶγμα πάνω ἀπὸ ἄλλο προᾶγμα, ἀκουμπιστά.—Ζ : ἀνακατεύω σκόνη μὲ νερό, γιὰ νὰ τὴν κάμω πιὸ πυκνή.— τὸ **αἴσθημα** ποὺ μᾶς γεννιέται, σὰν πιάσωμε κανένα προᾶγμα, λέγεται

Σημ. Μὲ τὴν **ἀφή** καταλαβαίνω ἂν ἓνα προᾶγμα εἶναι : χονδρὸ ἢ ψιλὸ, σκληρὸ ἢ μαλακόν, λειό, ἢ τραχύ, πυκνὸ ἢ ἀραιόν, ζεστὸ ἢ κοῦσο, μεγάλον ἢ μικρόν, κοντὸ ἢ μακρόν, κάτω ἢ πάνω, ἐδῶ ἢ ἐκεῖ, χαμηλὰ ἢ ψηλά, καὶ τὶ σχῆμα ἔχει (δηλ. τὸ σχῆμα του, τὸ μέγεθος, τὴ θερμοότητα, τὴ θέση καὶ τὴν κατάσταση).

Γ'.

Β'.

Ἄκουτε πῶς περνᾷ τὴν ἡμέρα του ὁ Ν
 Ἐ μὲ τὰ δάκτυλά του ὅτι τύχη μπροστάτου,
 ψ μὲ τὴν παλάμη του τοὺς τοίχους, ζ . . .
 χῶμα μὲ νερό, τ . . . ὕστερα τ' ἀκάθαρτά του
 χέρια στὴν ποδιά του.—Σ . . . τὴν οὐρὰ τῆς γάτας
 μὲ τὴν πρόφαση πὼς θὰ τήνε χ . . . , κι ὡς
 ἀμοιβὴ δέχεται μιὰ καλὴ τσαγκρουσιά.—Θέλοντας
 νὰ χαιρετήσῃ ἓνα συμμαθητὴ του μὲ **χειραγία**, τοῦ
 σ πολὺ τὰ δάκτυλά του, τὰ θ δυνατά,
 γιὰ νὰ γελᾷ μὲ τὸν πόνο τοῦ ἄλλου : Σᾶς ἀρέσει
 αὐτὴ ἡ ζωή ;

68. Ἡ ὄσφρηση.

Αἰσθήσεις ὀσφραντικῆς—οἱ μυρωδιές.

ἡ μύτη, ἡ ὄσφρηση (τῆς ὀσφρήσεως), ἡ μυρωδιά, (ἡ ὀσμὴ,) ἡ εὐωδία, τὸ ἄρωμα, ἡ δυσωδία (ἡ βρώμα), ὁ μυρωδάτος, ὁ ἄσμος, ἀρωματίζω, εὐωδιάζω, μολύνω τὸν ἀέρα.

Α'. Ξεχωρίζω τὰ ἄνθη ὄχι μόνο ἀπὸ τὸ *χρῶμα* καὶ τὸ *σχῆμα* τους, ἀλλὰ κι ἀπὸ τὴν ἰδιαιτέρη.
. (.) ποὺ ἔχει τὸ καθένα.—Μερικὰ ὅμως δὲν ἔχουν μυρωδιά, κι ἔτσι ὑπάρχουν ἄνθη κι ἄνθη

Ἀπὸ τὰ μυρωδάτα ἄνθη καὶ φυτὰ βγάζουν διάφορα (μυρωδικά).—Τὰ ἀρώματα φυλάγομε σὲ κλειστὰ μέρη, γιατί σὲ ἀνοικτὰ φεύγουν, *ἐξατμίζονται* τότε ἀ τὸν ἀέρα.—Ὅπως μιὰ καλὴ μυρωδιά ε ὅλα τὰ μέρη, ἔτσι καὶ μιὰ κακὴ μυρωδιά μ τὸν ἀέρα, προξενεῖ δ καὶ —τὸ *αἶσθημα* τῆς μυρωδιᾶς λέγεται, κι ὄργανα τῆς ὀσφρήσεως εἶναι ἡ
Β'. Γ'.

Ἡ γιὰ νὰ μ κοῖνο, ἀναπνεύει βαθειὰ τὸ γλυκύ του ἄ —Μὰ ἀλλοίμονο! ἡ μύτη της γέμισε κίτρινη σκόνη, κ' ἡ Γ Φωνάζει θυμωμένα: Δὲ θὰ τὸ πάθαινα αὐτό, ἂν ὁ ὁμορφος αὐτὸς κοῖνος, ἀντὶ νὰ μὲ *τραβᾷ* μὲ τὴ γλυκειά του μ μὲ ἔκανε νὰ τὸ συχαθῶ μὲ τὴ δ του, ἢ τοῦλάχιστο ἂν ἦταν ἄ Στὸ ἐξῆς θὰ εἶμαι πιὸ προσεκτικὴ, γιατί «*Ἐκεῖνο ποὺ σ' ἐλκύνει, εἶναι πολλὲς φορὲς ἀπατηλό*».

69. Ἡ γεύση—Αἰσθήσεις γευστικῆς.

γεύομαι, ἡ γεύση, ὁ εὐχυμος, ὁ εὐγευστος (ὁ νόστιμος), ὁ ἄγευστος, ὁ αἰσάτος, ὁ χυμός, ἡ τροφή (οἱ τροφές), τὸ πετό, ὁ μέθυσος, ὁ λαίμαργός, τρώγω (τρώγομε, ὅταν τρώγωμε).

Α'.

Λέγω ὅτι ἓνα πράγμα ἔχει *οὐσία*,, ἂν, ὅταν τὸ βάλω στὸ στόμα μου, μοῦ ἐρεθίσῃ τὴ γλῶσσα.—Γ : δοκιμάζω μὲ τὸ στόμα μου τὴ *γεύση* ἔχει ἓνα πράγμα.—Γεύση ἔχουν ὅσα πράγματα εἶναι μὲ ἢ *διαλύονται* μέσα στὸ στόμα μὲ τὸ σάλιο, εἰδεμῆ εἶναι

Μερικοὶ καρποὶ εἶναι καὶ (νόστιμοι), δηλαδὴ ἔχουν καλὴ γεύση, εὐχαριστοῦν τὸ *λάρυγκα* καὶ τὸν *οὐρανίσκο* μας, κι ἄλλοι εἶναι

Σημ. Μὲ τὴ *γεύση* δοκιμάζομε ἂν ἓνα πράγμα εἶναι γλυκὸ ἢ πικρὸ, ξυνὸ ἢ στυφόν, ἀλατισμένον ἢ ἀνάλατο, νόστιμον ἢ ἄνοστο.

Β'.

Γ'.

Ἐὰν χάσωμε τὸ *αἰσθημα τῆς γεύσεως*, οἱ πιδό οὐσίαι θὰ μᾶς φαίνωνται ἄ
Θὰ ἔχωμε τότε τὴν ἀτυχία νὰ μὴ δοκιμάζομε καμιὰ εὐχαρίστηση, ὅταν, —ὅταν καταβροχθίζομε ὠραῖα φαγητά. —Τὸ φαγὶ καὶ τὸ πιοτὶ θὰ ἦταν μιὰ κουραστικὴ ἐργασία. Οἱ τ καὶ τὰ π θὰ μᾶς ἀηδίαζαν. — Μὰ εἶναι ἀλήθεια πάλι πὼς τότε δὲ θὰ ὑπῆρχαν οὔτε, οὔτε

70. Τὸ λογικὸ (ὁ νοῦς).

ὁ λογικός, ἡ λογική, ἡ ἰδέα, ἡ μνήμη, ἡ φαντασίς, ξεχωρίζω, κρίνω, (ἐν)θυμῶμαι, φαντάζομαι, συλλογίζομαι, σκέπτομαι.

Α΄.

Σ : σχηματίζω μέσα στὸ μυαλό μου τὴν ἰ , τὴν εἰκόνα, ἐνὸς πράγματος.—Σ : σκέπτομαι πολλές φορὲς καὶ καλά, ὠριμα.—Φ : ὑποθέτω, πλάθω κάτι μέσα στὸ πνεῦμα μου, κάνω δική μου φ , ἐπινόηση, ἐφεύρεση.—Κ : βρίσκω τὸ σωστό, τὸ καλύτερο, μὲ τὴ λ , μὲ σκέψεις λογικές, δηλαδή ξ τὸ καλὸ ἀπὸ τὸ κακό, τὸ δίκαιο ἀπὸ τὸ ἄδικο, τὸ ἀληθινὸ ἀπὸ τὸ ψεύτικο κ. οὔ. κ.—(Ἐν) θ : ξαναφέρνω κάτι πάλι στὸ νοῦ μου, στὴ μ μου.—Εἶμαι λ : εἶμαι ἄξιος νὰ ἐννοῶ, (νὰ καταλαβαίνω, νὰ νοιώθω), νὰ σκέπτομαι ὀρθὰ καὶ νὰ κρίνω σωστά.

Β΄.—

Γ΄.—

Ὅποιος δὲ σ ποτὲ τὰ καθήκοντά του, δὲ σ τίποτε τὸ σοβαρό, δὲ θυ ὅσα πρέπει νάχη πάντοτε «πρὸ ὀφθαλμῶν», κ ἔλαφρά, χωρὶς νὰ λογαριάξη—χωρὶς νὰ πάρη ὑπ' ὄψη του—τὶς αἰτίες σὲ κάθε τι, ἀποδειχναί ὅτι ἐν εἶναι λ ἄνθρωπος.—Ὁ τέτοιος εἶναι μία ἀπλὴ μηχανή.—Δὲ θὰ πείραζε καθόλου νὰ λείψη ἀπὸ τὸν κόσμον.—Πολλὲς φορὲς μάλιστα, ἐκεῖνος πὺ δὲν ἔχει λ στὶς σκέψεις του καὶ τὶς πράξεις του—ὁ τρελλός, ὁ παλαβός—εἶναι καὶ ἐπιζήμιος!

71. Τὸ θάρρος — Ἡ θέληση.

ὁ τολμηρὸς ὁ γενναῖος, ὁ ὀρμητικὸς, ὁ ψευδοῦ-
περήφανος, ὁ ἀγύρτης, ὁ θρασύς, ὁ ἀνόητος, ὁ καυ-
χησιάρης, ἡ πρόνοια, ἡ ὀρμή, ἡ τόλμη.

Α'.

Ὁ τ : ἔχει , εἶναι ἐνεργητι-
κός. — Ὁ γ (ὁ παλληκαρῶς): δὲ νοιώθει φό-
βο, εἶναι σταθερὸς σὰ βρεθῆ μὲν πρὸς σὲ κίνδυνο. —
Ὁ κ (ὁ καυχηματίας) ἐπαινιέται μόνος του
γιὰ τὶς παλληκαριές του καὶ τὸ θάρρος του. — Ὁ
ἀ : δὲν κάνει **πρόβλεψη**, δὲν ἔχει π ,
καὶ δὲν ὑπολογίζει καλὰ τὸν κίνδυνο. — Ὁ θ
ἔχει θάρρος ὑπερβολικόν, ἀνόητο καὶ ἐνοχλητικόν. —
Ὁ ὀ : εἶναι βίαιος καὶ παραφέρεται ἀμέσως,
ἔχει καὶ φωτιὰ μέσα του. — Ὁ ψ εἶναι
ὁ φαντασμένος παλληκαρῶς, καὶ πολλὰ φορὲς ὁ
ἀ , ὁ κατεργάτης.

Β'. —

Γ'. —

Ἄν θέλῃς νὰ γίνῃς ἀληθινὰ **ἄνθρωπος**, νᾶσαι
τ στὴ δουλειά σου, μὰ ὄχι καὶ ὀ ,
βίαιος, γιατί ἡ **ὑπομονή** εἶναι ἡ μεγαλύτερη δύ-
ναμη στὸν κόσμον. — Νᾶσαι γ στὶς δύσκολες
περιστάσεις, μὰ ὄχι καὶ ἢ θ , γιατί ἡ
ἀστοχοσιὰ εἶναι σχεδὸν πάντοτε βλαβερή, κ' ἡ
θρασύτητα δὲ μπορεῖ παρὰ νὰ σὲ κἀνῃ ἐνοχλη-
τικὸ καὶ μισητό. — Νᾶσαι ὑπερ στὸν κίν-
δυνο, μὰ ὄχι καὶ κατ , γιατί τότε θὰ φαίνε-
σαι **γελοῖος**.

72. Ἡ ἐπιμονὴ — Ἡ καρτερίαι.

ἐπιτυχαίνω, ἐπιμένω, ἐγκαρτερῶ, ξαναρχίζω,
ἐπιδιορθώνω, ἐπεξεργάζομαι.

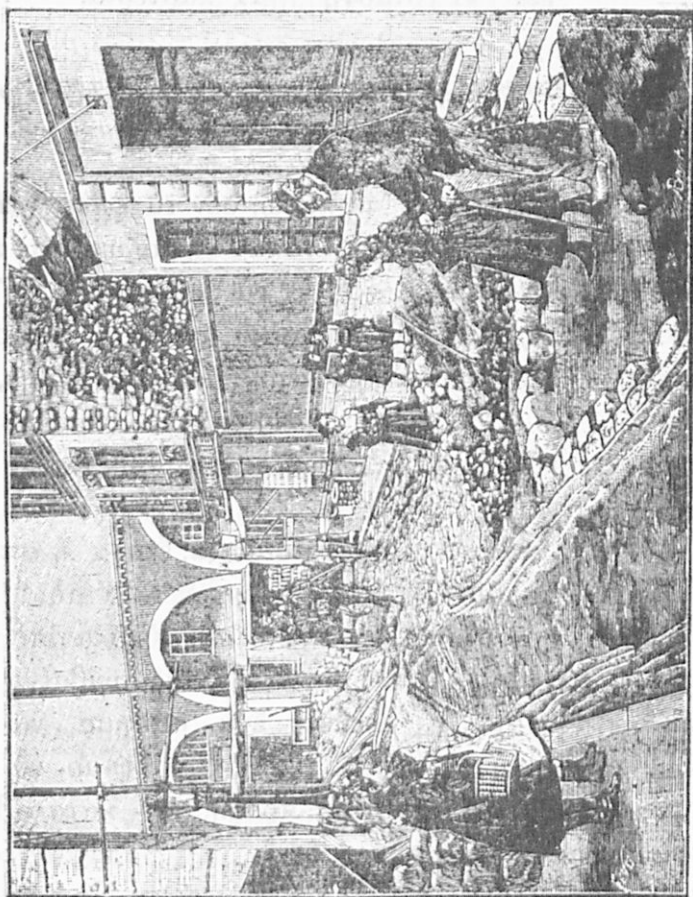
Α'.—

Ἄρχίζω κάτι τι νὰ κάνω, δὲν τὸ ἐπιτυχαίνω
καὶ τὸ ξανακάνω, τὸ ξ. — Ἐργάζομαι μὲ πεῖ-
σμα κ' ἐπιμονή, ἐ. νὰ τὸ ἐπιτύχω. — Ἄν
πάλι ἀποτύχω, δὲν ἀπελπίζομαι, ἐγ. — Κάνω
μεταβολὲς στὰ διάφορα μέρη τοῦ ἔργου μου, τὸ
ἐπ. καὶ μὲ τὴν ὑπομονὴ καὶ τὴν ἐπιμο-
νή μου εὐδοῶναι ἢ ἐπιχειρήσῃ μου, ἐπ.!

Β'.—

Γ'.—

Ὅπως κάθε ἐργασία **σπουδαία**, ἔτσι κ' ἡ **σπου-
δὴ** (τὰ γράμματα) εἶναι δύσκολος. — Παιδιά! μὴ
θαρρεῖτε πὼς θὰ τὴν ἐπιτύχετε ἔτσι εὐκόλα ἀπὸ τὴν
πρῶτη στιγμή. — Πολὺ συχνὰ θὰ σᾶς συμβαίνει νὰ
ἐκ., γιὰ νὰ μάθετε ἓνα μάθημα, νὰ τὸ
ξ. ἢ νὰ ἐπ. ἓνα γράψιμο, νὰ ξα-
νακάνετε μιὰ ἀριθμητικὴ πράξη, ἂν καταλάβετε
πὼς εἶναι ἐσφαλμένη, νὰ ἐπεξ. ἓνα **σχέδιο**
καὶ νὰ τὸ ἐπιδ. πολλὰς φορές. Νὰ δουλεύ-
ετε μὲ θάρρος κ' ἐπιμονὴ ὅσες φορές σᾶς παρουσι-
ασθοῦν ἐμπόδια. — Μὴ παραπονεθῆτε ὅμως ποτὲ
γι' αὐτό. — Τὸ **πάν** στὸν κόσμῳ εἶναι **ἐπιμονὴ** καὶ
καρτερίαι.



Η καλωσύνη

(Διηγηθείτε τί παρασταίνει ή εικόνα αυτή και γράψετε
μια σύνθεση για την καλωσύνη).

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Β' τ.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

	Σελ.	
1. Ἡ Οἰκογένεια	>	6
2. Ἡ Οἰκογένεια—Ἡ συγγένεια	>	8
3. Ἡ κατοικία	>	10
4. Ἡ κατοικία—Μέρη καὶ ἐξαρτήματα	>	11
5. Ὁ φωτισμὸς	>	12
6. Ἡ ζεστασιὰ—Τὸ κάρψιμο	>	13
7. Τὰ ἐνδύματα. Τὸ ντύσιμο	>	14
8. Ἡ τροφή—Τὰ τρόφιμα	>	16
9. Τὸ σχολεῖο	>	17
10. Τὸ σχολεῖο—Χαρτὶ καὶ γράψιμο	>	19
11. Τὸ σχολεῖο—Βιβλίο καὶ ἀνάγνωσις	>	20
12. Τὸ σχολεῖο—Τὶ πρέπει νὰ εἶναι ὁ μαθητὴς	>	21
13. Τὸ σχολεῖο—Τὶ δὲν πρέπει νὰ εἶναι ὁ μαθητὴς	>	22
14. Τὸ χωριὸν—Ἡ ἐξοχή	>	24
15. Ἡ πόλις—Ἡ πολιτεία	>	25
16. Ἡ κοινωνία	>	26
17. Ἡ πατρίδα	>	27
18. Ὁ νόμος—Τὰ δικαστήρια	>	28
19. Ὁ ἀέρας—Ἡ ἀτμόσφαιρα	>	29
20. Τὸ νερὸν	>	30
21. Τὸ νερὸν (συνέχεια)	>	32
22. Ἡ ἐργασία	>	33
23. Ἡ γεωργία	>	34
24. Ἐργασίαις γεωργικαῖς	>	35
25. Ὁ κήπος—Τὰ λαχανικὰ	>	36
26. Ὁ κήπος—Τὰ ἄνθη	>	37

27.	Οἱ καρποὶ	>	38
28.	Δημητριακοὶ καρποὶ (τὰ σιτηρὰ)	>	39
29.	Λιβάνια	>	40
30.	Τὸ ἀμπέλι—Ὁ τρυγητὸς	>	41
31.	Τὰ δάση	>	42
32.	Ἀγροτικὴ κατοικία (ἔπαυλη)—ὄρνιθῶνας	>	43
33.	Ἡ τροφή—Τὸ ψωμὶ	>	45
81α'.	Ἡ τροφή (συνέχεια)	>	46
34β'.	Τὰ ποτὰ (οἶνοπνευματώδη)	>	47
35.	Τὸ ντύσιμο—Ὑλικά ὑφαντικῆς	>	48
36.	Τὸ ντύσιμο—φορέματα ἀνδρικὰ	>	49
37.	Φορέματα γυναικεῖα	>	50
38.	Σκεπάσματα τοῦ κεφαλιοῦ	>	51
39.	Ὑποδήματα	>	52
40.	Οἰκοδομή—Τὰ ὑλικά	>	53
41.	Οἰκοδομή (συνέχεια)	>	54
42.	Ἐπίπλωση—Ἐπιπλα	>	55
43.	Κοσμήματα	>	56
44.	Λατομεῖα—μεταλλεῖα	>	57
45.	Ἡ μεταλλουργικὴ	>	58
46.	Ὁ σίδηρος—(μαλακὸς, χυτὸς, ἀτσάλι)	>	59
47.	Ἄλλα μέταλλα	>	60
48.	Βιομηχανικὰ ἀντικείμενα	>	61
49.	> > (συνέχεια)	>	62
50.	Τὸ ἐμπόριο	>	63
51.	> (συνέχεια)	>	64
52.	Μέσα συγκοινωνίας (Δρόμος—ταξίδια)	>	66
53.	> > (συνέχεια)	>	67
54.	Μεταφορικὰ μέσα	>	69
55.	> > (συνέχεια)	>	71
56.	Ναυτιλία	>	72
57.	Λέξεις σχετικὰς μετ' τὴ ναυτιλίᾳ	>	74
58α'.	Ταχυδρομεῖα καὶ τηλεγραφεία	>	75
58β'.	Ἀερόστατα	>	76
59.	Ἡ ἰδιοκτησία—Ὁ πλοῦτος	>	77
60.	Ἡ οἰκονομία	>	78

61. Πρόνοια—'Ασφάλεια	Σελ. 79
62. Συνεταιρισμός—'Αλληλεγγύη	> 80
63. Φιλανθρωπία—Καλωσύνη	> 81
64α'. 'Εγωϊσμός—Φιλαργυρία	> 82
64β'. Τὸ ὑπερβολικὸ—Τὸ μέτριον	> 83
65. 'Η ὄραση. Αἰσθήσεις ὀπτικές. Τὰ χρώματα	> 84
66. 'Η ἀκοή. Αἰσθήσεις ἀκουστικῆς—οἱ ἤχοι	> 85
67. 'Η ἀφή. Αἰσθήσεις ἀπτικές	> 86
68. 'Η ὄσφρηση. Αἰσθήσεις ὄσφραντικῆς οἱ μυρωδιῆς	> 87
69. 'Η γεύση. Αἰσθήσεις γευστικῆς	> 88
70. Τὸ λογικὸ (ὁ νοῦς)	> 89
71. Τὸ θάρρος—'Η θέληση	> 90
72. 'Η ἐπιμονή—'Η καρτερία	

ΕΙΚΟΝΕΣ ΟΛΟΣΕΛΙΔΕΣ

	Σελ.
Οἰκογένεια	> 7
Στὸ δωμάτιον	> 9
Στὸ μαγειρεῖον	> 15
Στὴν τάξιν	> 18
'Η ἐξοχὴ	> 23
'Επάνω στὸ νερὸ	> 31
'Αγροτικὴ κατοικία	> 44
Στὸ ἐμπορικὸ	> 65
'Αμαξοστοιχία	> 68
Μέσα συγκοινωνίας καὶ μεταφορῆς	> 70
Τὸ λιμάνι 'Ατμόπλοιο πλευρισμένον στὴν προκυμαία	> 73
'Η καλωσύνη (εἰκόνα γιὰ σύνθεση διήγημα καὶ περιγραφῆς)	> 92

ΤΕΛΟΣ Β΄ ΤΟΜΟΥ

Σημ. Νὰ διορθωθοῦν στὴ σελίδα 21 ὁ ἀριθμὸς τοῦ κειμ. ἀπὸ 1 εἰς 12 κ' ἢ λέξις ὁ μαθητὴς εἰς ὁ μαθητῆς. Στὴ σελίδα 36: ἡ ἐπιγραφὴ **'Η οἰκογένεια—'Η σύγγενεια εἰς: 'Ο κῆπος—Τὰ λαχανικά,**

